

JAARVERSLAG 2023 GREENPEACE NEDERLAND

GREENPEACE

**‘De grootste bedreiging voor onze
planeet is het geloof dat iemand anders
haar wel zal redden.’**

Robert Swan

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG

1. Voorwoord	4
2. Dit bereikte Greenpeace in 2023	6
3. Dit is Greenpeace	8
4. Milieucampagnes:	12
4.1. Klimaatzaak voor Bonaire	13
4.2. Tata Steel maakt mensen ziek	16
4.3. De Nederlandse natuur verdient bescherming	19
4.4. Bankiers van de ontbossing	22
4.5. Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid	25
4.6. Overige campagnes	27
5. Greenpeace wereldwijd	30
6. People power!	38
7. Bedrijfsvoering	44
8. Verslag van de raad van toezicht	54

JAARREKENING

Balans	60
Staat van baten en lasten	61
Kasstroomoverzicht	62
Toelichting op de jaarrekening	63

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	95
---	----

Bijlagen:

Samenstelling van de raad van toezicht	98
--	----

VOORWOORD

Sinds oktober 2023 heeft Greenpeace Nederland weer een duodirectie. Marieke Vellekoop staat sindsdien aan het roer van de organisatie, samen met Andy Palmen. Andy is sinds 2021 directeur en bestuurder. Hoe beleefden zij 2023? Wat waren voor hen hoogtepunten van Greenpeace en de bredere milieubeweging?

Hoe kijk je terug op je eerste maanden bij Greenpeace, Marieke?

‘Ik ben vooral ontzettend dankbaar dat ik op een plek ben waar ik het verschil kan maken. Dat ik me dagelijks mag inzetten voor onze groene toekomst. Ik maak me namelijk echt zorgen om de staat van de wereld. Door mijn nieuwe collega’s werd ik met veel enthousiasme ontvangen, dat was fijn. Het zijn zulke gedreven mensen. Of ze nu bij personeelszaken werken, voor een campagne of in de actieloods: ze streven allemaal hetzelfde doel na, dat inspireert enorm.’

En wat waren voor jou hoogtepunten qua campagnes en acties?

‘Ik was nog maar een paar weken aan het werk toen we actievoerden bij filialen van Rabobank (hoofdstuk 4.4, red.). Ik wilde daar absoluut bij zijn, dus kwam ik naar Utrecht, waar we voor het hoofdkantoor protesteerden tegen de schade die de bank aanricht met zijn investeringen in industriële landbouw en ontbossing. Verder staat de Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid in Amsterdam mij bij (hoofdstuk 4.5). Ik mocht daar het kopspandoek vasthouden. Toen ik om me heen keek, werd ik door emotie overvallen. Wat fijn was het om daar samen met zoveel mensen een statement te maken. Om letterlijk uit te mogen schreeuwen dat het anders moet. Dat we moeten werken aan een groene en rechtvaardige wereld.’

Hoe is dat voor jou, Andy? Hoe zie jij het afgelopen jaar?

‘Het haalde misschien niet overal de headlines, maar voor mij was de totstandkoming van het internationale oceanenverdrag een historische gebeurtenis (hoofdstuk 5). Dat VN-verdrag is iets waarvoor Greenpeace tientallen jaren met hart

en ziel heeft geknokt. In 2030 is 30 procent van de wereldzeeën beschermd gebied. Een enorme overwinning voor het kwetsbare zeeleven, het klimaat en natuurlijk voor gemeenschappen die voor hun voortbestaan afhankelijk zijn van de oceaan.

Minder gelukkig werd ik van de verkiezingsuitslag. Die is niet alleen een klap in het gezicht van veel mensen, maar ook een potentiële ramp voor het klimaat en de natuur. Als milieuvrijer vraag je je op zo’n moment natuurlijk even af: wat gebeurt er met alles waar we de afgelopen jaren zo hard voor hebben gewerkt? Die 85.000 mensen op de Dam, kort voor de verkiezingen, wat gebeurt er met hun dromen en wensen?’

Greenpeace reageerde een dag na de verkiezingen op de uitslag met een actie in de Hofvijver. Activisten ontvouwen een grote banner met de tekst ‘geen klimaatontkenner in het Torentje’ (hoofdstuk 4.6).

Andy: ‘We moesten iets doen, we moesten een statement maken. Dat heeft niets met politieke voorkeur te maken. Rechts of links, we zullen allemaal de gevolgen van de klimaatcrisis merken. We zullen allen worden geconfronteerd met het uitsterven van dieren en planten, de teloorgang van de natuur. De verkiezingsuitslag viel ons zwaar en velen met ons, want we kregen zoveel

Andy Palmen

© Bram Willems / Greenpeace

Marieke Vellekoop

e-mails en telefoontjes van mensen die hun steun wilden betuigen. Op zo'n moment voel je echt dat Greenpeace de stem van honderdduizenden mensen vertegenwoordigt. Op 23 november leken onze doelen even heel ver weg, maar de beweging voor een groene en eerlijke toekomst is sindsdien alleen maar groter en sterker geworden.'

Hoe uit zich dat volgens jullie?

Marieke: 'De slachtoffers van vervuiling en klimaatverandering laten steeds vaker van zich horen, ze pikken het niet langer. Denk aan omwonenden van vervuilende industrie, zoals de fabrieken van Tata Steel (hoofdstuk 4.2) en Chemours, maar ook aan de bewoners van Bonaire (hoofdstuk 4.1). Delen van die Nederlandse gemeente kunnen deze eeuw nog onder water komen te staan. Greenpeace is solidair met de mensen aan de frontlinie van de klimaat- en natuurcrisis. We voeren campagne met omwonenden van Tata Steel en hebben samen met inwoners van Bonaire een rechtszaak aangespannen tegen de Nederlandse staat.'

Andy: 'Greenpeace kiest bewust steeds vaker voor een gang naar de rechter. Er is gewoon te weinig aandacht voor het milieu, voor het klimaat en voor het welzijn van mensen. Bedrijven en politici nemen de bezorgdheid van burgers onvoldoende serieus. We hebben de tijd niet om nog eens tien jaar lang campagne te voeren en lief te vragen of het alsjeblieft anders kan.'

Nieuwe duodirecteur Greenpeace Nederland

Marieke Vellekoop trad op 1 oktober 2023 aan als directeur. Daarmee heeft Greenpeace Nederland weer een duo-directie, na het vertrek van Anna Schoemakers in 2022. Marieke was tot haar overstap naar Greenpeace managing director bij de Vrije Academie, een landelijk onderwijsinstituut voor kunst en cultuur. Greenpeace Nederland kent sinds 2016 een duodirectie. Er is toen bewust voor die constructie gekozen, vanwege de omvang en het internationale karakter van de organisatie. Een duodirectie kan zowel intern als extern (lobby, strategie, campagnevoeren) effectief haar werk doen.

DIT BEREIKTE GREENPEACE NEDERLAND IN 2023

GREENPEACE

STAPT NAAR DE RECHTER OM
NEDERLANDSE NATUUR
TE BESCHERMEN

> 70.000

HANDTEKENINGEN

VOOR ECOLOGISCHE
LANDBOUW

85.000 MENSEN OP STRAAT VOOR
KLIMAAT & RECHTVAARDIGHEID

MASSA-ACTIE BIJ VERVUILENDE FABRIEK TATA STEEL

HISTORISCH OCEANENVERDRAG WORDT ONDERTEKEND

KLIMAATZAAK VOOR BESCHERMING VAN BONAIRE

SCHIPHOL **STOPT** MET PRIVÉVLUCHTEN

EN NOG VELE ANDERE INTERNATIONALE SUCCESSEN,
WAARAAN GREENPEACE NEDERLAND (FINANCIEEL) HEEFT BIJGEDRAGEN!

DIT ALLES WERD
MOGELIJK GEMAAKT DOOR

> **547.000**

SUPPORTERS, WAARONDER

> **317.000**

DONATEURS &

> **3.000**

VRIJWILLIGERS

**BIJ GREENPEACE
NEDERLAND
WERKEN**

105 MEDEWERKERS

Ook online komen we samen met
honderdduizenden mensen in actie
voor een groene toekomst

> **439.000 ABONNEES**

ONTVINGEN 11 MILJOEN E-MAILS

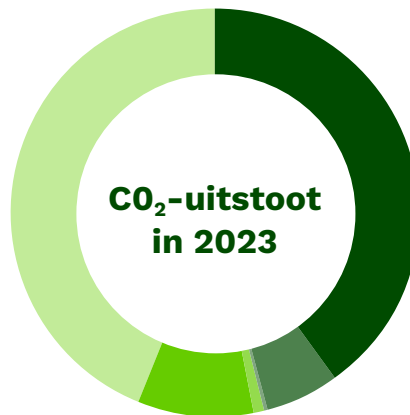

ONZE SUPPORTERS KWAMEN
> **400.000 KEER ONLINE IN ACTIE**

226.000 VOLGERS OP

Hoe groen zijn we zelf?

- Vliegverkeer (53)
 - Autoverkeer (8)
 - OV (woon-werkverkeer & internationale treinreizen) (0,3)
 - Schepen (1)
 - Gebouwen (12)
 - Papier (58)
- x 1.000 kg

Greenpeace stelt natuurlijk hoge eisen aan zichzelf als het gaat om een milieuvriendelijke bedrijfsvoering:

- Duurzaam en energiezuinig pand, flex- en thuiswerken, videobellen
- Zuinig met energie, groene stroom en groene bank
- Een duurzame pensioenaanbieder
- NS-Business Card voor iedere medewerker

DIT IS GREENPEACE

3

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieu-organisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken.

Onze visie

We geloven dat een groene, duurzame wereld nodig, beter en haalbaar is. Om die verandering mogelijk te maken, moeten we de huidige machtsverhoudingen doorbreken.

Onze missie

We stellen grote milieuproblemen aan de kaak en stimuleren duurzame oplossingen door wetenschappelijk onderzoek, lobby, demonstraties en vreedzame en inventieve confrontaties.

Onze kernwaarden

We worden gedreven door liefde voor onze blauw-groene planeet. We willen de natuur beschermen en natuurlijk ook de mensen die slachtoffer worden van de klimaatcrisis en verlies van biodiversiteit. Vol energie richten we ons op resultaat: er zijn oplossingen voor milieuproblemen en die proberen we zo snel mogelijk te bereiken. In ons werk laten we ons leiden door de volgende kernwaarden:

- **Vreedzaam** - Greenpeace gaat altijd vreedzaam te werk.
- **Moedig** - We durven eerlijk te zijn over de grenzen van de draagkracht van onze aarde. Greenpeace toont lef. We zijn als getuige aanwezig op de plek van de misstand en beschermen de planeet met lijf en leden.
- **Open en vasthoudend** - Greenpeace is creatief en vasthoudend in het aanklaarten van milieumisstanden en gaat de dialoog aan over probleem en oplossing, om te komen tot een leefbaar milieu. We geven niet op tot onze doelen zijn bereikt.

- **Onafhankelijk** - Greenpeace wordt gesteund door individuele supporters. We zijn politiek en religieus onafhankelijk en accepteren geen giften van bedrijven of subsidies van overheden.
- **Samenwerkend** - Greenpeace gelooft in de kracht van grote groepen mensen die samen een omslag kunnen bewerkstelligen. De toekomst van het milieu ligt in de handen van miljoenen mensen over de hele wereld die onze overtuiging delen. Samenwerkend met anderen kunnen we milieuproblemen aanpakken en oplossen.

Onze doelen

Als wereldwijde organisatie richt Greenpeace zich op het oplossen van de belangrijkste milieuproblemen van deze tijd: de klimaat- en biodiversiteitscrises. We hebben de afgelopen decennia prachtige overwinningen behaald.

Maar dat is niet genoeg. We mogen dan wel campagnes winnen, we dreigen de planeet te verliezen. Om het tij te keren, moet het tempo omhoog en moet onze impact in de wereld groter en krachtiger worden. In 2022 startten we met onze huidige driejarenstrategie, die we het jaar daarvoor organisatiebreed ontwikkelden. Hieronder zetten we de belangrijkste doelen voor u op een rij:

- In 2040 is de CO₂-uitstoot in Nederland en Europa tot een nulpunt gebracht. We houden de fossiele sector verantwoordelijk voor de enorme schade die hij aanricht aan natuur en klimaat. We staan zij aan zij met mensen die nu al gebukt gaan onder de gevolgen van de klimaatcrisis, zoals de inwoners van Bonaire (hoofdstuk 4.1).

© Tuane Fernandes / Greenpeace

© Ulet Ifansasti / Greenpeace

- De Nederlandse bijdrage aan ontbossing wereldwijd is in 2030 naar een nulpunt gebracht. Daarnaast hebben we een systeemverandering in de Nederlandse landbouw bewerkstelligd, met een omslag naar ecologische landbouw die de natuur ten goede komt. Dat betekent veel minder dieren, minder stikstof en een goed verdienmodel voor de boer (zie hoofdstuk 4.3).
- Om het bovenstaande te bereiken én om belangrijke campagnes in andere delen van de wereld te financieren, is het essentieel dat we genoeg nieuwe supporters verwelkomen en bestaande supporters behouden (hoofdstuk 6).
- We bouwen, samen met onze supporters en andere organisaties, aan de grootste klimaat- en natuurbeweging die Nederland ooit heeft gekend. Samen met die beweging zetten we bedrijven en politici onder druk, zodat ze geen andere keuze hebben dan alles te doen om onze planeet te beschermen. Hoe het staat met die bewegingsopbouw leest u onder andere in hoofdstuk 6.

De Greenpeace-methode

Greenpeace werkt volgens de IDEAL-methode. IDEAL staat voor *Investigate* (onderzoeken), *Document* (documenteren), *Expose* (openbaar maken), *Act* (in actie komen) en *Lobby* (lobbyen). We onderzoeken waardoor een milieuprobleem ontstaat en welke partijen het veroorzaken of verergeren. We onderzoeken wat de oplossing voor het probleem is en documenteren onze bevindingen. We maken de resultaten van ons werk openbaar, komen in actie als het nodig is en lobbyen voor veranderingen. Niet alleen veranderingen die het probleem aanpakken, maar het ook beëindigen. Dat kunnen we alleen met hulp van onze miljoenen supporters wereldwijd. Daarom is het belangrijk om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij onze missie. Samen vormen we een krachtige beweging die het verschil kan maken.

Communicatie met belanghebbenden

We zijn transparant over ons werk en onze uitgaven, reserves en relaties. Ook naar de media, die kritisch het beleid van goede doelen onderzoeken. We communiceren actief met (financiële) supporters en vrijwilligers, controlerende instanties, media en de Nederlandse samenleving. Dat doen we onder andere via onze e-mailnieuwsbrieven, website, sociale media, Greenpeace Magazine en ons jaarverslag. We streven er continu naar om de betrokkenheid van en interactie met al onze supporters en andere belanghebbenden te vergroten. Daarmee voldoet onze communicatie aan de eisen die aan goede doelen en goed bestuur worden gesteld.

© Marten van Dijk / Greenpeace

4.1. Klimaatzaak voor Bonaire

> **22.000**

MENSEN STEUNEN DE RECHTZAAK
TEGEN DE STAAT

EILANDSRAAD
BONAIRE
SPREEKT
STEUN UIT

2.000

BEZOEKERS
**ARCTIC
SUNRISE**
OP BONAIRE

REGERING KONDIGT 3 KLIMAATPLANNEN AAN

Klimaatcrisis raakt kleine eilanden

De klimaatcrisis raakt ons, vroeger of later, allemaal. Maar kleine eilanden en kustgemeenschappen voelen de gevolgen vaak het eerst en het hardst. Ook in Nederland staat een leefbare toekomst van eilandbewoners op het spel, die van de bijzondere gemeente Bonaire. Dat werd in 2022 bevestigd door onderzoek van de Vrije Universiteit, dat werd uitgevoerd in opdracht van Greenpeace. Extreme hitte schaadt nu al de gezondheid van inwoners en het koraal dreigt af te sterven. Een vijfde van het laaggelegen eiland kan deze eeuw nog in zee verdwijnen. De Nederlandse staat moet er alles aan doen om de opwarming van de aarde onder de 1,5 graad Celsius te houden. Dat komt niet alleen Bonaire, maar mensen overal ter wereld ten goede. Ook moet de regering plannen maken om inwoners van Bonaire te beschermen tegen de gevolgen van klimaatverandering, die nu al worden gevoeld.

Samen met Bonaire

Om die doelen te bereiken is Greenpeace actief op Bonaire én in Europees Nederland. In april 2023 meerde ons schip de *Arctic Sunrise* aan in de haven van de hoofdstad Kralendijk. We nodigden inwoners uit om met ons in gesprek te gaan, over klimaatverandering en de toekomst van het eiland. In totaal kwamen zo'n 2.000 mensen langs, bijna 10 procent van de bevolking. Ook organiseerden we

© Roelton Thodé / Greenpeace

een masterclass voor politici en bestuurders van het eiland, een bijeenkomst voor maatschappelijke organisaties en bezoeken van schoolklassen.

Start Klimaatzaak

Omdat het kabinet, ondanks herhaaldelijke verzoeken, de ernst van de klimaatcrisis en de gevolgen voor Bonaire niet serieus neemt, besloten we juridische stappen te zetten. Samen met inwoners van Bonaire stuurde Greenpeace een sommatiebrief naar de Nederlandse staat. Die brief leverden we, samen met mensen uit Caribisch Nederland, op 11 mei af bij het Torentje van premier Rutte. Wij zijn van mening dat de staat zijn zorgplicht verzaakt en mensenrechten schendt door de inwoners van Bonaire niet te beschermen

© Roëltón Thodé / Greenpeace

Mede-eisers Danique Martis, Judmar Emerenciana, Onnie Emerenciana, Helen Angela, Angelo Vrolijk en Jackie Bernabela.

tegen de gevolgen van de klimaatcrisis. We eisen dat de staat beschermende maatregelen neemt en de klimaatcrisis bestrijdt door de afspraken uit het klimaatakkoord van Parijs na te komen.

In een eerste reactie op onze sommatiebrief erkende de minister voor Economische Zaken en Klimaat, Rob Jetten, dat inderdaad meer actie nodig is. Ook in de media was er veel aandacht voor de zaak: van het NOS Journaal, NRC en EenVandaag tot Al Jazeera. In de Tweede Kamer werd met ruime meerderheid een motie aangenomen die oproept in gesprek te gaan met de eisers.

Moties en toezeggingen

Dat gesprek vond op 5 september plaats, op uitnodiging van minister Jetten, minister Harbers en staatssecretaris Van Huffelen. De eisers van Bonaire kregen de kans op zeer persoonlijke wijze hun verhaal te vertellen. Ze legden uit hoe de klimaatcrisis nu al hun levens raakt en vroegen scherp door toen de bewindspersonen vaag bleven over de maatregelen die ze zullen nemen.

Ook op Bonaire kwam de problematiek hoog op de politieke agenda te staan. In oktober sprak de

Eilandsraad (vergelijkbaar met een gemeenteraad) steun uit voor de Klimaatzaak. In een motie eist de Eilandsraad van de Nederlandse staat dat die klimaatverandering bestrijdt en Bonaire beschermt tegen de gevolgen van de klimaatcrisis.

Een eerste succes boekten we in november, toen het kabinet toezegde dat er € 1 miljoen wordt vrijgemaakt om tot een klimaatplan te komen voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Een goed begin, maar de toezegging biedt helaas nog geen zekerheid voor een leefbare toekomst in de bijzondere gemeenten. En zou die stap zijn genomen zonder

© Marten van Dijk / Greenpeace

onze sommatiebrief? Voor ons bevestigt dit dat het voeren van een rechtszaak helaas noodzakelijk is om passende maatregelen af te dwingen.

Naar de rechter

Daarom stapten we op 11 januari 2024 naar de rechter. Die dag liepen we met mensen uit Caribisch Nederland van het Torentje naar de rechtbank Den Haag. Eisers Kjell en Daniela gaven een krachtige speech, terwijl we met de andere zes eisers het nieuws bekendmaakten met een persconferentie op Bonaire. De komende jaren zijn cruciaal voor klimaatrechtvaardigheid: de Nederlandse regering moet aan de slag. De broeikasgasuitstoot van heel Nederland moet 10 jaar sneller omlaag. Iedereen - met name de meest kwetsbaren - verdient bescherming tegen de gevolgen van de klimaatcrisis. Ook is onze Klimaatzaak een duidelijk signaal richting de Europese Unie, die in 2024 haar klimaatdoel voor 2040 vaststelt. Onze dagvaarding legt ijzersterk uit dat dan de uitstoot nul moet zijn, wil je mensenrechtenverplichtingen nakomen.

Media in binnen- en buitenland

Onze sommatie bereikte vorig jaar via tv een miljoenenpubliek. Onder andere EenVandaag maakte een mooie reportage over de sommatie en de onderliggende problematiek. Die uitzending werd door 1,1 miljoen mensen bekeken. Ook de NOS besteedde er in de avondjournaals aandacht aan. Voor veel mensen op Bonaire is radio het belangrijkste nieuwsmedium. Greenpeace was daar welkom bij alle grote radiozenders. De belangrijkste krant van het eiland, de Boneriano, opende de dag van de sommatie met een foto gemaakt bij het Torentje. Lokale media snappen de urgentie en noodzaak van deze campagne als geen ander. Greenpeace wordt genoemd als een van de redenen waarom er op het eiland veel meer wordt gesproken over de gevolgen van klimaatverandering. Ook in Europees Nederland zien media dat de Nederlandse overheid aan zet is en dat de grote armoede op het eiland de problemen alleen maar erger maakt.

‘Wij moeten voor onszelf opkomen’

Angelo Vrolijk is een van de acht inwoners van Bonaire die samen met Greenpeace een rechtszaak tegen de Nederlandse staat zijn gestart.

© Roëltou Thodé / Greenpeace

‘Sinds de sommatie in 2023 hebben we verschillende gesprekken gevoerd met bewindslieden in Den Haag. Er zijn afspraken gemaakt, bijvoorbeeld over het organiseren van een klimaat Tafel, maar die zijn helaas nog niet nagekomen. Het duurt te lang, we worden niet serieus genomen. Daarom zijn we naar de rechter gestapt. Als de temperaturen verder blijven oplopen, zal dat desastreuze gevolgen hebben voor het eiland. Met name voor het zuidelijke gedeelte van Bonaire, dat al binnen 50 jaar onder water kan komen te staan. Er moet onderzoek worden gedaan naar hoe de bevolking en het eiland kunnen worden beschermd. Wij zijn ingezetenen van Nederland, maar we worden als tweederangsburgers behandeld. Dat is discriminatie en dat accepteren wij niet. Het is de hoogste tijd dat Nederland zijn verantwoordelijkheid neemt. Mijn boodschap aan alle Bonairianen: wij moeten voor onszelf opkomen, niemand anders doet dat voor ons.’

4.2. Tata Steel maakt mensen ziek

> 39.000
MENSEN EISEN
SLUITING
ZIEKMAKENDE INSTALLATIES
TATA STEEL

VERHOOGDE
PUBLIEKE &
POLITIEKE
DRUK
OP TATA STEEL

HONDERDEN MELDINGEN
VAN MOGELIJKE GIFWOLKEN

20-METER LANG SPANDOEK BOVEN WIJK AAN ZEE

Nederland industrieland

Nederland doet het bar slecht als het gaat om CO₂-uitstoot en natuurbehoud. Ons land is dichtbevolkt, heeft een grote luchthaven, een enorme veestapel en veel zware industrie. Grote vervuilers zoals Schiphol Group, Rabobank en Tata Steel lobbyen flink om milieu- en klimaatbeleid te ondermijnen. Die invloed is terug te zien in slappe milieunormen en gebrekkige handhaving, waarvan onder anderen omwonenden de dupe zijn. Om de macht van grote vervuilers bloot te leggen en dit probleem systematisch aan te pakken, voert Greenpeace de publiekscampagne 'People vs. Polluters'.

De gifwolken van Tata Steel

De overheid moet de uitstoot van grote vervuilers beteugelen en de gezondheid van omwonenden vooropstellen. Sinds enkele jaren voeren we samen met omwonenden campagne tegen de vervuiling die Tata Steel veroorzaakt. De staalgigant maakt met zijn uitstoot (fijnstof, stikstof en zware metalen) mensen in de regio ziek en heeft een enorme impact op het klimaat en de natuur. Tata is met Schiphol de grootste vervuiler van Nederland. De CO₂-uitstoot bedraagt bijna 12,5 miljoen ton, ruim 7 procent van de totale uitstoot in Nederland.

© Marten van Dijk / Greenpeace

Erkenning voor omwonenden

Omwonenden wisten het al tientallen jaren: de uitstoot van Tata Steel is schadelijk. In 2023 kwam er eindelijk erkenning vanuit de overheid. Het RIVM deed onderzoek en bevestigde dat er een direct verband is tussen de uitstoot van schadelijke stoffen door Tata en het risico van omwonenden om ernstig ziek te worden. Greenpeace eist directe actie: de overheid moet de meest ziekmakende onderdelen sluiten, zodat omwonenden weer veilig kunnen ademen. Ook moet Tata voor 2030 stoppen met het gebruik van vervuilende steenkool.

© Marten van Dijk / Greenpeace

Samenwerken met lokale activisten

De overheid dient ons en toekomstige generaties te beschermen, maar faalt bij de handhaving als het gaat om grote vervuilers. Zelfs de meest ziekmakende onderdelen van Tata Steel blijven gewoon open, terwijl het bedrijf met de overheid onderhandelt over een mogelijke miljardensubsidie om te ‘vergroenen’. Dat kan natuurlijk niet. Daarom werkten we in 2023 nauw samen met organisaties als FrisseWind.nu, Gezondheid op 1, IJmondig en Extinction Rebellion. We organiseerden (online) infosessies, actietrainingen en zogenoemde Toxic Tata Tours, waarbij omwonenden geïnteresseerden rondleidden door de duinen naast de fabriek.

Spot de gifwolk

In mei lanceerden we, samen met stichting FrisseWind, de website spotdegifwolk.nl. Middels de livestreams op die website konden supporters Tata Steel in de gaten houden en melding maken van mogelijke gifwolken die vrijkwamen uit de fabrieken. De respons was enorm. Na zo’n twee weken stond de teller al op meer dan 4.000

meldingen. Gemiddeld meldden we drie gifwolken per dag bij de Omgevingsdienst. In 2024 hopen we de impact van spotdegifwolk.nl te vergroten door de inzet van kunstmatige intelligentie, die helpt potentiële gifwolken te spotten.

Aangifte en actie

Omwonenden zijn het zat. Er was in 2023 volop aandacht voor hun strijd. Bijna 40.000 mensen ondertekenden onze petitie voor het sluiten van de meest vervuilende installaties. Desondanks kwamen er geen harde toezeggingen. Daarom kwamen we vreedzaam in actie. Op 24 juni gingen we met 400 actievoerders naar het hart van de vervuiling, het terrein van de staalgigant in Velsen, waar we de hele dag zouden blijven om de aandacht te vestigen op het gevaar dat Tata betekent voor de directe omgeving, de natuur en het klimaat. Voor sympathisanten vond aan het strand in de buurt van de fabrieken een solidariteitsbetoging plaats, met toespraken en livemuziek. De actievoerders sloten hun demonstratie af met een mars over het terrein.

‘Ik zei tegen mezelf: je bent niet machteloos!’

Antoinette Verbrugge woont in Wijk aan Zee, direct onder de rook van Tata Steel. Ze is de oprichter van en drijvende kracht achter Gezondheid op 1, een stichting die mens en natuur wil beschermen tegen de schadelijke uitstoot van Tata Steel.

‘Ruim vijf jaar geleden kocht ik een appartement in Wijk aan Zee. Ik kom uit Zeeuws-Vlaanderen, ben een kind van de zee. Toen ik de woning bezichtigde, stond de wind goed en moest ik snel beslissen. Ik wist uiteraard dat de fabriek er stond, maar mij werd verteld dat alle vergunningen op orde waren. Ik ben nog gaan googelen, maar destijds vond je bijna niets over de impact van Tata Steel op de volksgezondheid en de natuur. Toen ik een paar maanden later verhuisde, zag ik de grafietregens en rook ik tot mijn ontsteltenis een verstikkende cokeslucht. Die stank ken ik uit mijn jeugd, van de kankerverwekkende cokesfabriek in Sluiskil, die inmiddels al 40 jaar dicht is. De allereerste nacht dacht ik: ik moet morgen de makelaar bellen om het appartement te koop te zetten óf er alles aan doen om dit te stoppen. Ik koos voor het laatste. Ik zocht contact met Tata Steel en met de overheid, maar die gesprekken veranderden niets. Ik ben overal gaan inspreken, bij de gemeente, bij de provincie. In het begin werd ik door sommigen voor gek verklaard; ik kreeg zelfs een intimiderend telefoontje van een gemeenteraadslid: “Je moet niet meer komen

inspreken, de Hoogovens horen hier.” Ook bij milieuorganisaties en de vakbonden kreeg ik lange tijd geen voet tussen de deur. Ik werd van het kastje naar de muur gestuurd. Ik heb hardop tegen mezelf gezegd: je bént niet machteloos. Doe aangifte en roep anderen op dat ook te doen. In 2021 heeft advocate Bénédicte Ficq namens ruim duizend omwonenden en tien stichtingen aangifte gedaan tegen Tata Steel. Die aangifte heeft onze burgerbeweging op de kaart gezet, de media konden niet meer om ons heen. Zo is ook de samenwerking met Greenpeace Nederland ontstaan. Met als een van de hoogtepunten de massa-actie op 24 juni. Sommige omwonenden vonden dat aanvankelijk best spannend, zo’n actie bij hun grote stalen buurman. Maar na afloop waren ze blij en opgelucht. Sommigen zeiden: “Ik had niet zoveel met Greenpeace, maar ik heb gezien hoe zorgvuldig ze te werk gaan. Ze staan echt achter ons”.

4.3. De Nederlandse natuur verdient bescherming

>70.000
HANDTEKENINGEN
VOOR ECOLOGISCHE
LANDBOUW

**BIOLOGISCHE
KAMERPLANTJES**
VOOR NIEUWE
KAMERLEDEN

GREENPEACE
STAPT
NAAR DE
RECHTER

© Greenpeace / Bas Beentjes

De overheid hoort de natuur te beschermen. Want 17,9 miljoen Nederlanders hebben die natuur hard nodig voor hun welzijn, schone lucht, schoon drinkwater en als bondgenoot tegen klimaatverandering. Maar de natuur staat er slechter voor dan ooit, vooral door de hoge uitstoot van stikstof. Als de stikstofuitstoot niet snel naar beneden gaat, lopen we het risico dat we unieke dieren en planten verliezen.

Twee sommaties

In 2021 sommeerde Greenpeace Nederland de staat voor het eerst, omdat de stikstofwet ontoereikend was om de meest kwetsbare natuur te beschermen.

In 2022 publiceerden we een studie waaruit bleek dat 14 belangrijke habitats en natuurtypen al voor eind 2025 moeten worden gered. Voorbeelden zijn veengebieden zoals de Alde Feanen in Friesland en oude eikenbossen en graslanden op de Veluwe. Greenpeace eist van de overheid dat de vervuiling in de meest kwetsbare natuur snel wordt teruggedrongen. Dat betekent meer en gerichte stikstofreductie, op basis van bewezen effectieve maatregelen. Begin 2023 sommeerden we de staat voor een tweede keer.

Greenpeace stapt naar de rechter

Na jaren aan voorbereiding, inclusief vele gesprekken met ecologen, juridische experts en collega-organisaties, wisten we het zeker: een rechtszaak is het laatste redmiddel om de meest kwetsbare natuur te redden. De afgelopen jaren werd nauwelijks stikstof gereduceerd. Ook klapte

© Greenpeace

het Landbouwakkoord, omdat boerenorganisatie LTO wegliep van de onderhandelingstafel. Meerdere ministers verzaakten met een concrete langetermijnvisie op het landbouwsysteem te komen. Daardoor ligt er nog steeds geen plan om te komen tot een duurzame landbouwsector en een goed verdienmodel voor ecologische boeren. Voor de zomer viel het kabinet, wat nog meer vertraging betekende voor de stikstofaankoop. Die tijd heeft de meest kwetsbare natuur niet.

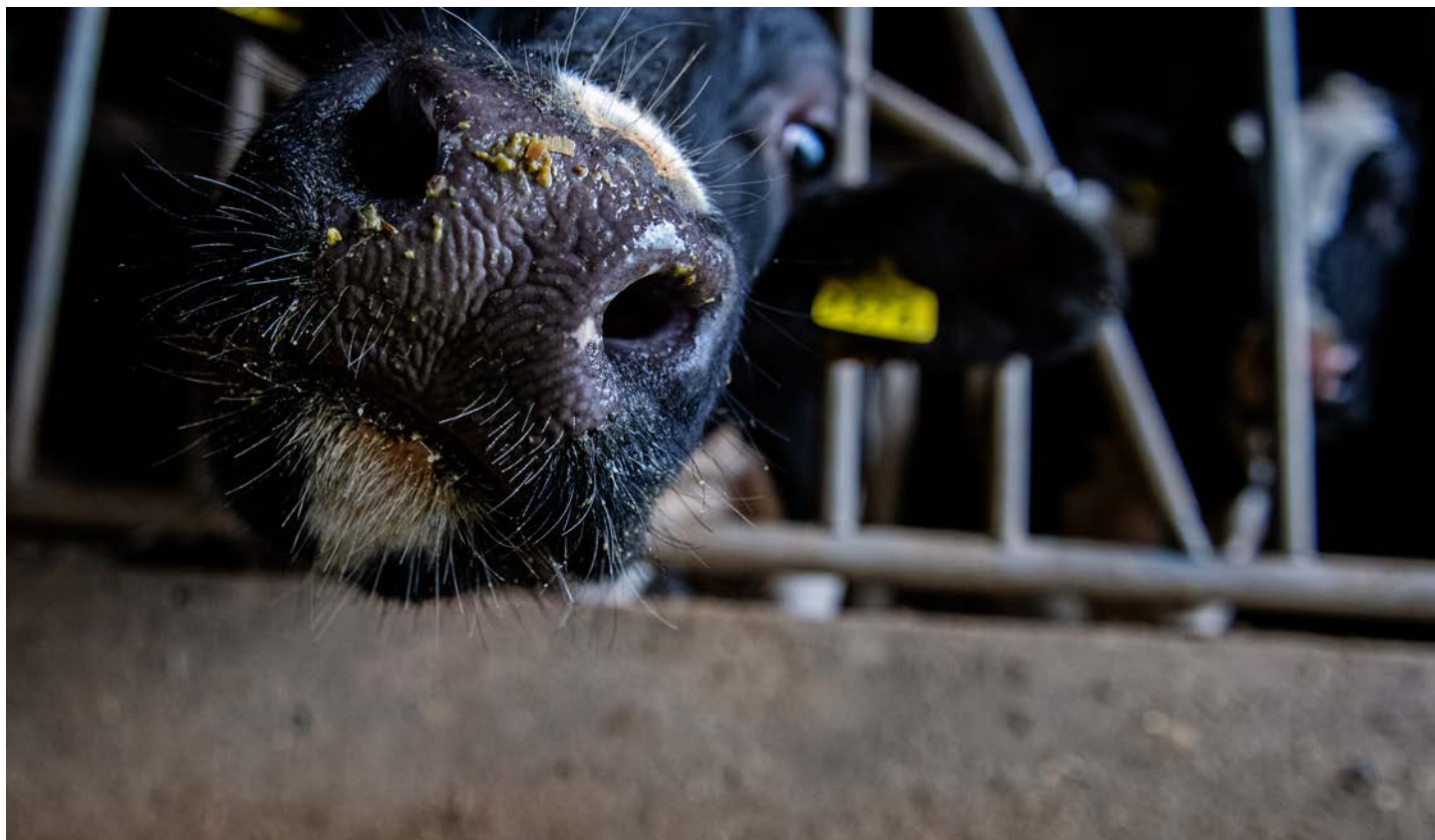
Impact

In juli 2023 startte Greenpeace een civiele rechtszaak tegen de overheid om de natuur te redden van de overmatige stikstofuitstoot. Of het vonnis nu positief of negatief uitpakt: de natuurzaak heeft allang effect op het overheidsbeleid. Uit gesprekken met politici weten we dat alleen al de aankondiging van juridische stappen in mei 2021 ertoe heeft bijgedragen dat het kabinet in het coalitieakkoord zijn stikstofdoelen verscherpte en een transitiefonds van € 25 miljard presenteerde.

De rapporten die we als bewijsmateriaal lieten opstellen heeft de overheid gebruikt voor haar eigen analyses. De dagvaarding in juli had een groot bereik en werd in vele kranten en actualiteitenprogramma's besproken. Bij het eerste landbouwdebat sinds de verkiezingen haalde minister Van der Wal onze zaak aan om te benadrukken dat een fors en onontkoombaar maatregelenpakket simpelweg noodzakelijk is.

Baanbrekende rechtszaak

Niet eerder is geprobeerd om met een civiele rechtszaak kwetsbare natuur te beschermen tegen een overschot aan stikstof. Buiten Nederland wordt de rechtszaak dan ook nauwlettend gevolgd. Als we succesvol zijn, kan de rechtszaak overal navolging vinden. Ook op universiteiten wordt met interesse naar de zaak gekeken. Er verschenen analyses van professoren en juridische vakbladen en de zaak wordt gebruikt als casus in lesmateriaal voor rechtenstudenten.

© Marten van Dijk / Greenpeace

‘Het is onze taak om scherp te blijven’

Roos Benard was als campagneleider nauw betrokken bij alles omtrent de natuur- en landbouwcampagne, waaronder de voorbereiding van de rechtszaak tegen de staat.

‘Als je kijkt naar het overheidsbeleid van de afgelopen decennia, dan zijn de boeren, de natuur en het klimaat daarvan de dupe. In de realiteit is dat helaas niet altijd vanzelfsprekend. De natuur- en stikstofproblematiek ligt ontzettend gevoelig en zorgt voor veel weerstand in de maatschappij. Als campagneleider ben je je daar continu van bewust. Je moet bruggen blijven slaan en ervoor waken dat we als de vijand worden gezien. Maar tegelijkertijd moet je je rug recht houden en blijven pleiten voor stevige maatregelen die nog meer natuur- en klimaatschade kunnen voorkomen. Juist daarom zijn we een rechtszaak gestart, zodat er een duidelijk kader komt van een onafhankelijke partij. Dan weet iedereen waar hij of zij aan toe is. Gelukkig hebben we ook onder boeren veel medestanders. Tijdens de boerenprotesten leek het alsof er maar één type boer is, maar dat klopt niet. Er is een groeiende groep groene boeren, die laten zien dat landbouw en natuurbescherming wel degelijk samengaan. Zij

© Bram Willems

bewijzen dat je al die bestrijdingsmiddelen niet nodig hebt, of soja voor veevoer, dat in Brazilië voor ontbossing zorgt. Wij ondersteunen hen, zorgen dat hun stem hoorbaar is in Den Haag.

Of we de rechtszaak winnen of niet, we hebben met z'n allen het thema hoog op de agenda gezet. Lange tijd werden milieuproblemen genegeerd, nu zijn ze alomtegenwoordig. Dat wil natuurlijk niet zeggen dat we al die problemen hebben opgelost. De successen die we eerder boekten op het vlak van stikstof staan nu weer onder druk. Het is de taak van organisaties als Greenpeace om scherp te blijven. En dat vergt soms een heel lange adem.’

Kamerplantjes voor Kamerleden

Naast serieuze tactieken als een rechtszaak, was er in 2023 ook ruimte voor luchtigere activiteiten. Zo verrasten we 150 (nieuwe) Kamerleden in december met biologische kamerplantjes. Op die manier vroegen we aandacht voor natuurbescherming. TV-tuinman Lodewijk Hoekstra hielp mee om de 150 plantjes persoonlijk te overhandigen. De groene actie was een initiatief van de #NietZonderNatuur-coalitie, een coalitie van natuurorganisaties én minder voor de hand liggende clubs als de ANWB.

4.4. Bankiers van de ontbossing

460 ACTIVISTEN VOEREN ACTIE BIJ RABOBANK-KANTOREN

ONDERZOEK BEREKENT
MILJARDENSCHADE

GREENPEACE LEIDT INTERNATIONALE FINANCIËLE CAMPAGNE

'Money makes the world go round'

Dit bekende liedje is een waarheid als een koe. Wij geven er echter graag een andere draai aan. Als financiële instellingen alleen nog (landbouw) bedrijven zouden financieren die goed zijn voor natuur en klimaat, dan worden vanzelf een heleboel problemen opgelost. Denk aan ontbossing, dierenleed en stikstofvervuiling. Helaas, op dit moment gaat nog altijd veel meer geld naar destructieve sectoren dan naar bijvoorbeeld duurzame landbouw.

Neem nou Rabobank. De zogenoemde agribank maakt graag reclame met de slogan 'growing a better world together'. De realiteit is echter dat de bank vooral geld stopt in de industriële landbouw, met een alsmaar uitdijende veestapel. In Nederland én in landen als Brazilië, waar de bank miljarden uitleent aan soja- en veeteeltbedrijven in het Amazonegebied en de Cerrado.

Sponsor van natuurverwoesting

Die vervuilende manier van voedsel produceren levert Rabobank bakken met geld op. De samenleving wordt opgezaald met een bak ellende. Greenpeace noemt Rabobank dan ook een sponsor van natuurverwoesting, dierenleed en de stikstofcrisis. In 2023 startten we een grote publiekscampagne met de volgende eisen: Rabobank mag geen geld steken in landbouw die leidt tot natuurverwoesting en de bank moet betalen

voor de schade die is aangericht in binnen- en buitenland. Te beginnen met minimaal € 3,1 miljard in Nederland en € 9,5 miljard in Brazilië.

Die bedragen komen niet uit de lucht vallen. Elke Greenpeace-campagne begint met uitgebreid onderzoek. Voor deze campagne lieten we uitrekenen hoeveel Rabobank zou moeten betalen voor het bestrijden van de stikstofvervuiling in Nederland, als gevolg van de projecten die het financiert. Het gaat om minstens 3,1 miljard euro. Wereldwijd staat de bank in de top-10 van geldschieters voor de industriële landbouw.

© Marten van Dijk / Greenpeace

© Marten van Dijk / Greenpeace

Ontbossing in de Amazone

Zo financiert Rabobank op grote schaal de Braziliaanse soja- en vleesindustrie. Zowel het Amazonewoud als de Cerrado worden gekapt om soja voor veevoer te verbouwen of koeien te laten grazen. Onderzoeksbureau Profundo rekende voor ons uit dat Rabobank met die geldstromen minstens € 66 miljard euro aan maatschappelijke schade heeft veroorzaakt.

Nu kun je een bank niet volledig verantwoordelijk houden voor de schade die het gevolg is van haar investeringen. Als een bank geld stopt in een vleesproducent, verdient immers een hele keten van bedrijven eraan. Van veehouder tot supermarkt. Profundo ontwikkelde een eerlijke verdeelsleutel om uit te rekenen voor welk deel van die maatschappelijke schade wij Rabobank verantwoordelijk kunnen houden. Die rekening loopt voor Brazilië op tot minstens € 9,5 miljard.

Actie!

Omdat onze glasheldere berekeningen Rabobank niet konden overtuigen, kwamen we in oktober

in actie. Samen met Extinction Rebellion organiseerden we acties bij Rabobank-kantoren door het hele land, waaronder het hoofdkantoor in Utrecht. In totaal waren er op die dag 460 activisten op de been. De initiële reactie van Rabobank was lauw. De bank vindt dat ze al goed bezig is. Dat Rabobank nog altijd bedrijven financiert die zijn betrokken bij ontbossing, werd enkele weken later blootgelegd door het Financieel Dagblad. De krant toonde aan dat Rabobank zaken doet met honderden boeren die zijn aangemerkt als ontbosser.

Uitbreiding Europese Ontbossingswet

Ook in 2024 blijft Greenpeace de druk op Rabobank opvoeren. Wij gaan doot totdat de bank de geldkraan dichtdraait voor projecten die leiden tot natuurverwoesting, dieren- en mensenleed. Recente ontwikkelingen in Brussel bieden goede kansen. Vorig jaar werd een nieuwe Europese Ontbossingswet aangenomen. Die wet moet ervoor zorgen dat er geen producten meer op de Europese markt komen waarvoor natuur is verwoest. De EU gaat nu onderzoek doen naar soortgelijke wetgeving

die moet voorkomen dat Europese geldstromen tot ontbossing leiden.

Internationale campagne

Europa veroorzaakt grootschalige ontbossing in cruciale ecosystemen, zoals het Amazonewoud en de Indonesische tropische bossen. Daarom

maakte Greenpeace Nederland in 2023 veel geld en capaciteit vrij voor een nieuwe internationale campagne. Samen met onder andere Greenpeace-kantoren in Indonesië en Brazilië ontwikkelen we strategieën om het wereldwijde financiële systeem dat ontbossing en natuurverwoesting spekt, om te vormen. Die campagne gaat in 2024 van start.

‘We willen het hele financiële systeem veranderen’

Syahrul Fitra werkt voor Greenpeace Indonesië en woont in Jakarta. Hij is een van de projectleiders van een Greenpeace-campagne die het financiële systeem wil aanpakken dat (letterlijk) biljoenen dollars pompt in schadelijke sectoren die leiden tot natuurverwoesting in Indonesië, Brazilië en het Kongobekken. Greenpeace Nederland leidt dit internationale project, dat ook de campagne tegen Rabobank omvat.

‘Voordat ik bij Greenpeace kwam, werkte ik voor een Indonesische ngo die zich inzet tegen ontbossing en corruptie. We voerden campagne tegen papierpulp- en palmolieplantages die een bedreiging vormden voor het bos, de Inheemse bevolking en dieren als de orang-oetan en de tijger. Eind 2020 maakte ik de overstap naar Greenpeace. Greenpeace voerde in het verleden succesvol campagne tegen Sinar Mas, een grote palmolie- en pulpproducent in Indonesië, met afnemers als Nestlé en Unilever. Sinar Mas beloofde te stoppen met ontbossen, startte zelfs herbebossingsprojecten op sommige plantages. Helaas toont onderzoek van Greenpeace aan dat Sinar Mas nog altijd werkt met leveranciers die in

© Jumasyanto Sukarno / Greenpeace

verband worden gebracht met ontbossing. Het is niet genoeg om je pijlen te richten op individuele bedrijven, je moet de onderliggende oorzaken van het probleem aanpakken. In dit geval zijn dat de financiële instellingen. Zij financieren de verwoesting van natuur in onder andere Indonesië. Banken, verzekeringsmaatschappijen en pensioenfondsen dragen zo bij aan het versnellen van de biodiversiteits- en klimaatcrisis. Ik ben er trots op dat we een internationale campagne hebben kunnen opzetten waarbij alle relevante regio's betrokken zijn: Indonesië, Brazilië, Europa en het Verenigd Koninkrijk.’

4.5. Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid

85.000
MENSEN
OP STRAAT

AANDACHT IN **ALLE GROTE**
KRANTEN EN TV-JOURNAALS

#KLIMAATMARS
'TRENDING' OP **X**

10.000
MENSEN
KEKEN NAAR DE
LIVESTREAM

Grootste klimaatdemonstratie aller tijden

Op 12 november 2023 maakten maar liefst 85.000 mensen een duidelijk statement aan de samenleving en de politiek: wij willen een groene en eerlijke toekomst! Op die dag vond de grootste klimaatdemonstratie plaats die Nederland ooit heeft gezien. Terwijl de kop van de Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid al het Museumplein in Amsterdam bereikte, stonden op de Dam, waar de stoet startte, nog altijd mensen klaar om te vertrekken.

De val van het kabinet afgelopen zomer versnelde onze plannen om weer een grootse klimaatdemonstratie te organiseren. Samen met andere organisaties en activisten, verenigd in de Klimaatcrisis Coalitie, deed Greenpeace er alles aan om nog voor de verkiezingen van 22 november zoveel

mogelijk mensen de straat op te krijgen. Want met grote groepen mensen kunnen we invloed uitoefenen, dat weten we van eerdere demonstraties.

Klimaat én rechtvaardigheid

De organisatie van de mars koos er dit jaar voor om veel ruimte te geven aan een brede boodschap richting de politiek, vandaar ook de naam. Klimaat en rechtvaardigheid zijn nauw met elkaar verbonden. Zo worden de meest kwetsbare gebieden het hardst geraakt door de klimaatcrisis en hebben juist mensen in slecht geïsoleerde huizen last van stijgende energieprijzen. In totaal waren er zo'n veertig verschillende themablokken, waarin gelijkgezinde mensen samen meeliepen. Zo was er een jongerenblok en waren er blokken met thema's als fossiele subsidies en duurzame landbouw. De

© Marten van Dijk / Greenpeace

© Luciano de Boterman / Greenpeace

bekende Zweedse klimaatactivist Greta Thunberg liep mee met het blok van Fridays for Future Nederland.

Er hing een vastberaden sfeer. Saamhorig en positief. De verbreding qua thematiek bracht echter ook discussies met zich mee, bijvoorbeeld of de organisatie van de Mars zich zou moeten uitspreken over de oorlog in Gaza. Tijdens een speech die ging over de oorlog in Palestina ontstond een tumultueuze situatie, waarbij de microfoon van een van de sprekers werd uitgezet. Toen even later iemand uit het publiek het podium opklom, ontstond bovendien een onveilige situatie voor onze sprekers. De coalitie betreurt de verdeeldheid die is ontstaan, zowel op het podium als in het publiek. De organisaties die samen de Klimaatcrisis Coalitie vormen, zijn hierover in gesprek gegaan, zodat we zulke situaties kunnen voorkomen bij toekomstige activiteiten.

Frontlinie van de vervuiling, voorhoede van de verandering

Greenpeace Nederland vond het belangrijk om tijdens de Mars zij aan zij te lopen met mensen die nu al de gevolgen van de klimaat- en natuurcrisis (aan den lijve) ondervinden. Dus gingen we de straat op met omwonenden van grote vervuilers, zoals Tata Steel (hoofdstuk 4.2), en met mensen met een Caribisch-Nederlandse achtergrond (hoofdstuk 4.1). In het blok Frontlinies voor Klimaat-rechtvaardigheid liepen mensen mee van uiteenlopende organisaties, waaronder Gezondheid op 1, SchipholWatch, SOS Zaanstreek, inwoners van Bonaire en Nederlanders uit de Caribische diaspora.

Toekomstplannen

Gezien de uitslag van de meest recente verkiezingen (waarover meer in het volgende hoofdstuk), is het van groter belang dan ooit om de straat op te blijven gaan. Voor het klimaat, maar ook voor een eerlijke en rechtvaardige samenleving in de breedste zin van het woord. De Klimaatcrisis Coalitie organiseert in 2024 opnieuw een grote klimaatdemonstratie. De Klimaatmars vindt dit jaar plaats op 31 mei, op de Amsterdamse Zuidas. Het motto: mensen boven winst!

‘De inwoners van Bonaire hebben nu al te maken met de impact van klimaatverandering. We zien zeespiegelstijging, het koraal sterft af, het is hartstikke heet en dat heeft gevolgen voor de gezondheid van mensen. Daarom zijn we hier, als mensen van Bonaire, ook aanwezig op de Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid’

Churmer Bomba, activist en medewerker van Greenpeace Nederland

4.6. Overige campagnes

> **50.000**
HANDTEKENINGEN VOOR STERK
KLIMAAT- EN NATUURBELEID

ACTIE TEGEN
GASBORINGEN
SCHIERMONNIKOOG

SCHIPHOL STOPT MET PRIVÉVLUCHTEN

Geen klimaatontkenner in het torentje

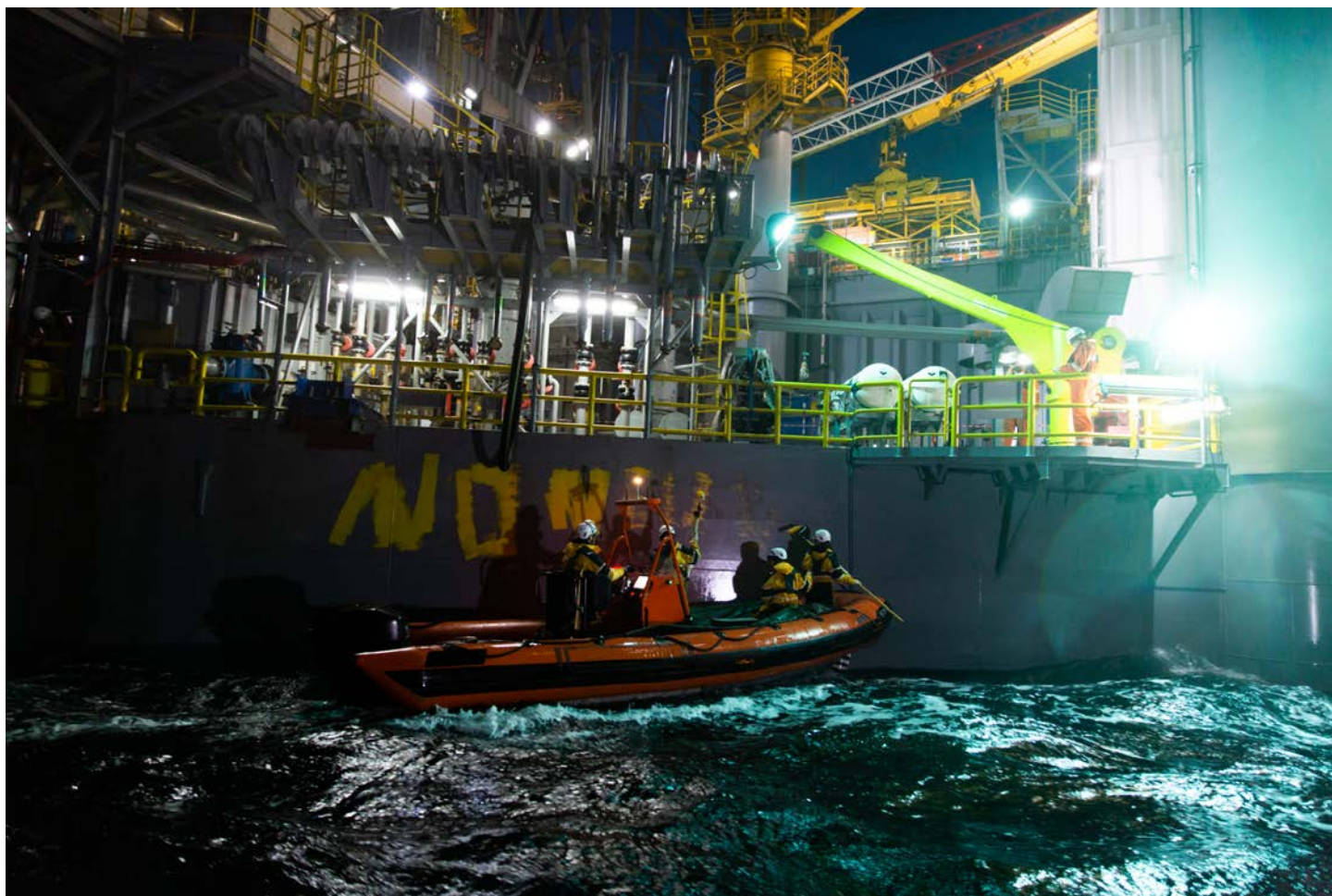
Op 23 november werden we wakker in een land waar de grootste politieke partij de ernst van klimaatverandering ontkent en hele bevolkingsgroepen wegzet als tweederangsburgers. En dat in het beslissende decennium voor het leefbaar houden van de aarde. Greenpeace voerde op diezelfde dag daarom een spontane actie uit in de Hofvijver.

Actievoerders hielden een spandoek omhoog met daarop 'geen klimaatontkenner in het Torentje'. De gelijknamige petitie werd in korte tijd ruim 50.000 keer ondertekend. In de petitie roepen we de onderhandelende partijen op om klimaatbeleid een stevige plek in het regeerakkoord te geven.

Succesvolle luchtvaartcampagne

Na de massa-actie tegen vervuilende privévluchten op Schiphol (november 2022) publiceerde Greenpeace International in januari 2023 een onderzoek over het aantal privévluchten naar het World Economic Forum. Onze actie tegen privéjets kreeg navolging over de hele wereld. Actievoerders van Greenpeace blokkeerden in mei de grootste privéjetbeurs in Genève. Onze campagne was succesvol: Schiphol heeft in april aangekondigd te willen stoppen met privévluchten. Ook erkende Schiphol dat de overheid de luchtvaart moet gaan begrenzen, in lijn met het Klimaatakkoord van Parijs. Dat betekent dat het totaal aantal vluchten op Schiphol fors omlaag moet. Extra druk blijft echter nodig, want de luchtvaartindustrie geeft zich niet zomaar gewonnen. Daarom proberen we bijvoorbeeld te bewerkstelligen dat Schiphols nieuwe natuurvergunning wordt vernietigd. Na jarenlang opereren zonder natuurvergunning, werden er door Schiphol boeren uitgekocht om dit voor elkaar te krijgen.

© Lucas Wahl / Greenpeace

Gasboringen Schiermonnikoog

Actievoerders van Greenpeace protesteerden in de nacht van 12 juni tegen de installatie van een gasboorplatform boven Schiermonnikoog. We namen daarmee stelling tegen de kabinetsplannen om het winnen van gas op de Noordzee uit te breiden. Die politieke keuze is onbegrijpelijk in een tijd dat alle wetenschappers zeggen: stop zo snel mogelijk met fossiele brandstoffen. Ook voerden we diverse gesprekken met staatssecretaris Hans Vijlbrief, spraken we met Kamerleden én vertegenwoordigers van de gassector.

Begin van het einde van fossiele brandstoffen

In december vond de 28ste VN-klimaatop plaats. Dit keer in Dubai, onder het voorzitterschap van de Verenigde Arabische Emiraten. Met collega's van over de hele wereld was een klimaatexpert

van Greenpeace Nederland aanwezig om te spreken met regeringsleiders, onderhandelaars en journalisten. En natuurlijk ook om zich, samen met alle aanwezige klimaativisten, krachtig uit

© Marie Jacquemin / Greenpeace

te spreken voor het einde van het fossiele tijdperk. Uiteindelijk kwam er een akkoord waar de fossiele industrie voor huivert. Alle landen kwamen overeen afscheid te nemen van kolen, olie en gas en energie uit zon en wind te verdriedubbelen. De klimaatcrisis is daarmee nog niet opgelost, want het akkoord bevat enkele schijnoplossingen, zoals CO₂-opslag en aardgas als zogenaamde transitiebrandstof. En toch is het akkoord een overwinning voor de klimaatbeweging. Belangrijk is nu dat we politici en bedrijven aan de afspraken houden. Dat betekent voor het nieuwe kabinet: stoppen met fossiele subsidies, de gaswinning versneld afbouwen, de luchtvaart en de veestapel laten krimpen en volop inzetten op duurzame energie.

Mijnbouw in de diepzee

De impact van de mens is overal ter wereld te merken. Alleen de diepzee was tot voor kort (letterlijk) onontgonnen terrein. Grote mijnbouwbedrijven willen daar verandering in brengen. Zij willen de zeebodem in de diepzee omploegen, op zoek naar zeldzame metalen zoals mangaan, nikkel en kobalt. Greenpeace bereidt een wereldwijde campagne voor om deze bedreiging af te wenden, voordat nog meer kostbare natuur verloren gaat. Zo stuurden we in juni een brief naar minister Hoekstra, waarin we pleiten voor een verbod op diepzeemijnbouw. Over het al dan niet toestaan van die schadelijke industrie wordt de komende twee jaar besloten door de Internationale Zeebodemautoriteit. Greenpeace blijft natuurlijk wereldwijd druk uitoefenen.

Niet tornen aan het recht op protest

Demonstreren is een mensenrecht, géén gunst van de overheid. Het is de taak van de overheid om demonstraties te faciliteren en demonstranten te beschermen. Dat schreef Greenpeace-directeur Andy Palmén vorig jaar in een opinieartikel in NRC. De aanleiding: het recht op protest staat internationaal onder druk. Klimaatactivisten in onder meer het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en de VS worden geconfronteerd met draconische straffen. Ook in Nederland staat het demonstratierecht onder druk. Klimaatactivisten van Extinction Rebellion werden begin vorig jaar preventief gearresteerd op verdenking van opruiing en de politie trad hard op tegen demonstranten tijdens de A12-blokkades. Het College voor de Rechten van de Mens, de Nationale ombudsman en Amnesty International uitten hun zorgen. Andy's opiniestuk werd ondertekend door collega's van dertig maatschappelijke organisaties. Ook voerden we verschillende gesprekken met lokale overheden en de politie. Greenpeace blijft pal voor het recht op vreedzaam protest staan. Demonstreren is de zuurstof van een gezonde democratie. En Greenpeace is natuurlijk een grootverbruiker van het recht op protest.

Het Klimaatakkoord van Dubai is een overwinning voor de klimaatbeweging. Belangrijk is nu dat we politici en bedrijven aan de afspraken houden.

GREENPEACE WERELDWIJD

5

© Pamela EA / Greenpeace

Greenpeace is een van de grootste internationale milieuorganisaties. Met ruim 25 (regionale) organisaties zijn we aanwezig en actief in meer dan 50 landen, verspreid over alle continenten. Milieuproblemen zoals klimaatverandering houden zich niet aan landsgrenzen, die vergen een wereldwijde aanpak.

Internationale organisatie

Stichting Greenpeace Council, beter bekend als Greenpeace International, faciliteert de samenhang en kwaliteit van de nationale, regionale en mondiale Greenpeace-campagnes. Ook is Greenpeace International verantwoordelijk voor onze schepen. Het kantoor bevindt zich in Amsterdam, op een andere locatie dan dat van Greenpeace Nederland.

Steun aan campagnes in andere landen

Dankzij de steun van velen is Greenpeace Nederland de organisatie met het hoogste percentage financiële supporters per aantal inwoners ten opzichte van de andere landen waar Greenpeace actief is. Daardoor kunnen we veel bijdragen aan de Europese en wereldwijde Greenpeace-campagnes. In 2023 was onze bijdrage € 7,2 miljoen, oftewel 27,0% van onze totale uitgaven. In 2022 was dat respectievelijk € 8,0 miljoen en 31,2%. Met die bijdrage ondersteunden we een breed scala aan projecten in onder andere Afrika, Brazilië en Zuid-Azië. Een overzicht van alle projecten en bedragen vindt u in de jaarrekening (tabel B1a).

Greenpeace Nederland sluit overeenkomsten met Greenpeace International voor onze bijdragen aan internationale campagnes. Daarin leggen we vast aan welke campagnes en activiteiten het geld wordt besteed. Greenpeace International volgt en bewaakt de voortgang en de resultaten. Greenpeace Nederland volgt de rapportages van Greenpeace International op de voet. Na afloop evalueren we samen de aanpak en de resultaten, verbeteren we de projecten waar nodig en passen we eventueel de campagnestrategieën aan.

Wereldwijde campagnes

Alle activiteiten die Greenpeace Nederland onderneemt, hebben direct of indirect een impact die verder gaat dan onze landsgrenzen. De crisis

waarin het klimaat en de wereldwijde biodiversiteit zich bevinden, vergt een internationale visie en aanpak. Een kleine greep uit (en zeker geen volledig overzicht van) de activiteiten die vorig jaar verspreid over de planeet plaatsvonden:

Klimaatrechtvaardigheid voor kwetsbare (eiland)staten

De *Rainbow Warrior* werd op 7 mei ceremonieel welkom geheten in de haven van het eilandje Erromango, dat deel uitmaakt van de archipel Vanuatu in de Stille Oceaan. Ons vlaggenschip deed het eiland aan in het kader van een scheepstour die in het teken stond van klimaatrechtvaardigheid. Aan boord waren klimaatactivisten en leiders van Inheemse volkeren. Inwoners van Vanuatu ervaren nu al de enorme impact van de klimaatcrisis. Met de tour wilden we hen een platform bieden om hun verhaal te vertellen. Vanuatu vroeg het Internationaal Gerechtshof vorig jaar om advies. De republiek wil weten wat voor verantwoordelijkheid andere landen dragen ten opzichte van kwetsbare (eiland)staten die nu al de hevige gevolgen van klimaatverandering merken. Dit advies wordt in 2024 verwacht.

© Greenpeace / Bianca Vitale

Redding op de Rode Zee

Ruim acht jaar lang lag er een tikkende tijdbom voor de kust van Jemen. Sinds het uitbreken van de burgeroorlog in 2015 vormde de verwaarloosde supertanker Safer een bedreiging voor de ecosystemen van de Rode Zee. Er waren namelijk nog 1,1 miljoen vaten olie aan boord. Als het schip zou exploderen of gaan lekken, zou dat leiden tot een van de grootste olierampen in de geschiedenis. En dat kon ieder moment gebeuren,

want door de oorlog in Jemen werd de tanker niet onderhouden. Greenpeace wist internationaal aandacht te genereren voor deze kritieke situatie, onder meer door de gevolgen van een olielek in een rapport in kaart te brengen. Greenpeace zocht uit welke regeringen zouden moeten bijdragen aan een oplossing. In die landen, ook in Nederland, zetten Greenpeace-kantoren alles op alles om politici te overtuigen. In de zomer van 2023 kon de berging eindelijk van start gaan. Alle olie is nu van boord, maar het schip moet nog (op duurzame wijze) worden ontmanteld. Greenpeace eist dat oliebedrijven als ExxonMobil en TotalEnergies, die het schip hebben gebruikt, meebetalen aan de berging.

Goed nieuws voor de oceanen

Op 4 maart 2023 zetten 180 politieke leiders hun handtekening onder een wereldwijd oceanenverdrag. Aan die historische gebeurtenis ging jarenlang campagnevoeren door Greenpeace

en bondgenoten vooraf. Greenpeace pleit al sinds jaar en dag voor een wereldwijd netwerk van beschermde zee-reservaten. Regeringsleiders zijn nu overeengekomen dat in 2030 30 procent van de oceanen wordt beschermd. Die overwinning is met name ook een bewijs dat we samen bergen kunnen verzetten: ruim 5,5 miljoen mensen van over de hele wereld zetten de afgelopen jaren hun naam onder een petitie voor een sterk oceanenverdrag. Actrice en activiste Jane Fonda overhandigde de petitie in februari 2023 aan de voorzitter van de laatste onderhandelingsronde.

Een internationaal plasticverdrag

Plasticvervuiling blijft een nijpend probleem. Hoewel veel aandacht uitgaat naar de consument ('recyclet u?'), blijven producenten vaak buiten beeld. Terwijl je deze crisis niet kunt oplossen als bedrijven niet omschakelen naar duurzame verpakkingen. Daarom pleit Greenpeace al jaren voor een internationaal plasticverdrag, waarin

© Tim Aubry / Greenpeace

wereldleiders toezeggen dat de productie van nieuw plastic voor 2040 met 75 procent wordt gereduceerd. In november kwamen VN-lidstaten in Nairobi, Kenia, bijeen om over zo'n verdrag te praten. Greenpeace voerde wereldwijd de druk op politici op, door lobby en creatieve acties, zoals projecties en kunstinstallaties. In 2024 wordt verder vergaderd over hoe zo'n verdrag eruit zou moeten zien. Greenpeace blijft pleiten voor een verdrag dat milieu en klimaat - en dus het welzijn van ons allemaal - vooropstelt.

Stop met boren!

Greenpeace-activisten klommen op 31 januari op een boorplatform van Shell dat op weg was naar een groot olie- en gasveld in de Noordzee. Daar wil de

fossiele vervuiler naar olie boren, maar liefst 45.000 vaten per dag. Vier actievoerders wisten dagenlang aan boord te blijven. Met de actie benadrukken we dat de duurzame praatjes van Shell niet stroken met zijn eigenlijke activiteiten. Als reactie op onze actie sleepte Shell Greenpeace International en Greenpeace Verenigd Koninkrijk eind vorig jaar voor de rechter. De oliegi-gigant eist een verbod op vergelijkbare acties, met de dreiging van een boete van \$ 8,6 miljoen als schadevergoeding. Greenpeace ziet dit als een overduidelijke poging om vreedzaam protest de kop in te drukken. En wat een lef om over een schadevergoeding te spreken, terwijl Shell alle schade die het heeft toegebracht aan onze planeet nooit kan vergoeden.

© Thomas Wolf / Stay Grounded

Zwitsers protest tegen privéjets

Zoals u in hoofdstuk 4.6 al kon lezen, kregen onze acties tegen vervuilende privévluchten wereldwijd navolging. Zo ook in Genève, Zwitserland, waar in mei de jaarlijkse beurs van de European Business Aviation Association plaatsvond. Honderd activisten van onder andere Greenpeace en Extinction Rebellion voerden vreedzaam actie bij geparkeerde privéjets die demonstratief stonden opgesteld bij de beurs. Het is van de zotte dat anno 2023 nog privé wordt gevlogen. Greenpeace blijft zich wereldwijd inzetten voor een einde aan deze vervuilende vluchten.

Rechtszaak tegen Italiaanse energiereus

Overall ter wereld slepen burgers en ngo's fossiele bedrijven voor de rechter. Zo ook in Italië, waar in mei twaalf burgers samen met Greenpeace en de milieuorganisatie ReCommon het energiebedrijf

© Chris J Ratcliffe / Greenpeace

© Greenpeace / Lorenzo Moscia

geen Russische olie meer zou worden geïmporteerd. Helaas gaat de import gewoon door en daarmee de steun aan een land dat vreselijke oorlogsmisdaden begaat. Niet alleen in Polen, maar wereldwijd roept Greenpeace op tot het versnellen van de energietransitie. Als we stoppen met het gebruik van vervuilde energiebronnen als olie, kolen en gas, maakt ons dat minder afhankelijk van foute regimes.

© Max Zielinski / Greenpeace

Eni aanklaagden. Ze deden dit vanwege de klimaatschade die het bedrijf aanricht. En dat terwijl Eni al tientallen jaren weet van zijn desastreuze rol in het aanwakkeren van de klimaatcrisis. De burgers die de rechtszaak aanspanden, komen allemaal uit gebieden waar de gevolgen van klimaatverandering al zicht- en voelbaar zijn. Denk aan kustgebieden die afbrokkelen, droogte en smeltende gletsjers.

Geen 'bloedolie' uit Rusland

Precies een jaar na het begin van de Russische invasie in Oekraïne protesteerde Greenpeace in Polen tegen de import van Russische olie. Activisten hingen op 24 februari een groot spandoek aan een brug in het centrum van Warschau. De Poolse regering had het jaar daarvoor toegezegd dat na 2022

Eigenaar TikTok verbindt zich aan 100% schone energie

In maart beloofde de eigenaar van het sociale medium TikTok iets waarvoor Greenpeace China al jaren campagnevoerde: het internetbedrijf, ByteDance, streeft ernaar om zijn CO₂-uitstoot voor 2030 tot een nulpunt terug te brengen. In dat jaar moeten zijn wereldwijde activiteiten voor 100 procent op hernieuwbare energie draaien. Gezien de grootte van het bedrijf, is dit een overwinning van jewelste. Greenpeace toonde eerder aan dat het bedrijf tot de laagst scorende Chinese cloud-providers behoort als het gaat om klimaatafspraken en het gebruik van hernieuwbare energie.

Een nieuwe directeur voor Greenpeace International

Sinds eind 2023 heeft Greenpeace International een nieuwe directeur. Mads Christensen begon zijn avontuur bij Greenpeace in 1992 als vrijwilliger. Vervolgens was hij vele jaren werkzaam bij Greenpeace Nordic, een van onze regio-organisaties, met kantoren in Kopenhagen, Oslo, Stockholm en Helsinki. De laatste 14 jaar als directeur.

© Tim Aubry / Greenpeace

‘Ik voel me vereerd dat ik de uitdaging mag aangaan om de nieuwe internationale directeur van Greenpeace te worden. Het is een enorme verantwoordelijkheid. Mijn jongere zelf zou op dit moment waarschijnlijk in de stress schieten. Maar ik adem in, ik denk aan wat ik de afgelopen 30 jaar heb geleerd en ik herinner mijzelf eraan

geduldig en hoopvol te zijn. Mensen kunnen zoveel bewerkstelligen als ze samen in actie komen. Ik sloot me ooit aan bij Greenpeace omdat ik de wereld wilde veranderen. Drie decennia later, samen met jullie allemaal, ben ik nog steeds diezelfde activist.’

© Rodrigo Baleia / Greenpeace

WAAR ONZE SCHEPEN IN 2023 WAREN

Met onze schepen komen we precies op die plekken waar olie- en diepzeemijnbouwbedrijven en varende visfabrieken ongestoord hun gang denken te kunnen gaan. Op dit kaartje ziet u waar onze schepen vorig jaar waren.

© Paul Hilton / Greenpeace

Crewleden van de *Arctic Sunrise* wisten een bultrugwalvis te bevrijden, die verstrikt was geraakt in vissersnetten. Ons schip spotte de walvis in nood bij toeval, want we waren daar eigenlijk om actie te voeren tegen diepzeemijnbouw.

© Redlton Thodé / Greenpeace

Een 'open boat' van de *Arctic Sunrise* in de haven van Kralendijk, de hoofdstad van Bonaire. Meer over wat de ijsbreker daar deed, leest u in hoofdstuk 4.1.

Ons zeilschip *Witness* bezocht in april de Argentijnse Zee, waar de olie-industrie van plan is seismisch onderzoek uit te voeren. En dat terwijl migrerende walvissen dit gebied doorkruisen.

© Osvaldo Tesoro / Greenpeace

De crew van de *Rainbow Warrior* woonde een wake bij op het eiland Rabi, dat onderdeel uitmaakt van Fiji. Rabi werd in 2003 en 2010 zwaar getroffen door tropische cyclonen. De wake bij kaarslicht vond plaats op 9 augustus, ter gelegenheid van de Dag der Inheemsen.

© Greenpeace / The Roving Rovas

Supporters geven hun mening over Greenpeace-vloot

Greenpeace vraagt haar supporters regelmatig naar hun mening over allerlei verschillende onderwerpen. In 2023 namen we een grote enquête af over onze schepen. Meer dan 5.000 supporters van over de hele wereld werden ondervraagd. De meeste supporters vinden het belangrijk dat we onze schepen gebruiken om onderzoek te doen naar illegale en schadelijke activiteiten, zoals overbevissing en diepzeemijnbouw. En daar zijn wij het natuurlijk roerend mee eens. Ook zou maar liefst 90 procent van de ondervraagden het een goed idee vinden als Greenpeace een nieuw (en natuurlijk uiterst duurzaam) schip zou bouwen om de *Esperanza* te vervangen. Dat schip ging in 2021 met pensioen. Of we dat plan doorzetten? Houd daarvoor onze sociale media en nieuwsbrief goed in de gaten!

© Chris J. Ratcliffe / Greenpeace

De *Rainbow Warrior* bezocht eind 2023 verschillende kustgemeenschappen in de Filipijnen. Greenpeace staat zij aan zij met lokale activisten die fossiele bedrijven aansprakelijk willen stellen voor de klimaatschade die ze wereldwijd aanrichten.

Wilt u zien waar onze schepen op dit moment zijn? Bekijk dan hun live-locatie via maps.greenpeace.org/maps/gpships

Of scan de QR-code

- Rainbow Warrior
- Witness
- Arctic Sunrise

PEOPLE POWER!

6

People power!

IN 2023 HAD
GREENPEACE NEDERLAND
> 547.000 SUPPORTERS,
WAARONDER
> 317.000 DONATEURS
EN BIJNA
3.000 VRIJWILLIGERS

SUPPORTERS & FOUNDATIONS DONEERDEN
RUIM € 23,8 MILJOEN
AAN GREENPEACE

> 226.000 VOLGERS
OP O.A. &

> 439.000
ABONNEES
ONTVINGEN
11 MILJOEN
E-MAILS

ONZE **SUPPORTERS** KWAMEN **400.000 KEER** ONLINE IN ACTIE

Bijdragen kan op zóveel manieren

Van oudsher maken veel goede doelen onderscheid tussen financiële supporters, vrijwilligers en mensen die online aan acties deelnemen, zoals het tekenen van een petitie. Die scheidslijn is kunstmatig: veel donateurs tekenen ook petities en doen mee aan acties of demonstraties. Media berichten vaak over de donateurs aantallen van goede doelen, alsof die precies weergeven hoeveel mensen samen met een organisatie in actie komen. Terwijl mensen op zoveel verschillende manieren bijdragen; financieel, maar ook door hun tijd of stem beschikbaar te stellen.

Greenpeace communiceert daarom op een andere manier over haar supporters. Als we spreken over supporters, dan bedoelen we daarmee alle mensen die samen met ons in actie komen voor het behoud van onze kostbare natuur. In dit hoofdstuk laten we zien op hoeveel verschillende manieren wij samen met anderen hebben gewerkt aan onze gezamenlijke doelen.

Massa-acties

De afgelopen jaren wisten activisten die werken aan een mooiere wereld elkaar steeds beter te vinden. De tijd van versplintering is echt voorbij,

de klimaat- en natuurbeweging groeit gestaag. Het hoogtepunt van die saamhorigheid was ongetwijfeld 22 november, toen in Amsterdam 85.000 mensen de straat op gingen tijdens de Mars voor Klimaat & Rechtvaardigheid. Dit was de grootste klimaat- en natuurdemonstratie die ooit in Nederland plaatsvond (zie hoofdstuk 4.5).

Zoals u in hoofdstuk 3 heeft kunnen lezen, is het mobiliseren van grote groepen mensen en het bouwen aan een sterke beweging een van onze belangrijkste doelen. In 2023 organiseerden we, samen met bondgenoten, meerdere massa-acties,

© Marten van Dijk / Greenpeace

onder andere op het terrein van Tata Steel (400 activisten, zie hoofdstuk 4.2) en bij vestigingen van Rabobank (460 activisten, zie hoofdstuk 4.4). We werkten onder andere samen met Extinction Rebellion en de regionale actiegroepen Gezondheid op 1, Frisse Wind en IJmondig.

Jongerenbeweging

Jongeren spelen al jaren een sleutelrol in de strijd tegen klimaatverandering en de vernietiging van onze natuur. Greenpeace doet er veel aan om de jongerenbeweging te ondersteunen en versterken. Zo organiseerden we vorig jaar in Austerlitz, samen met een groep jongeren en acht partnerorganisaties, het Jongeren Klimaat Weekend. Ruim 80 jongeren namen daar deel aan brainstormen en workshops. Ook ondersteunden we de acties van End Fossil: Occupy op zeven universiteiten. Honderden studenten en docenten eisten dat Nederlandse universiteiten hun banden met de fossiele industrie verbreken.

E-activisme

Greenpeace is bekend van acties in de buitenlucht, op zee of hoog aan de gevel van een gebouw. Maar online activisme is al jaren een net zo belangrijke, soms zelfs effectievere, vorm van actievoeren. Online kan namelijk iedereen meedoen, van jong tot oud, ongeacht de mate van mobiliteit. Elke stem telt. Samen kleuren we binnen én buiten de lijntjes om verandering teweeg te brengen.

Meer volgers op sociale media

Sociale media als Facebook, LinkedIn, Instagram en X (het voormalige Twitter) zijn goede kanalen om in contact te komen en blijven met supporters. Ook zijn het handige campagnetools waarmee we druk uitoefenen op bedrijven en politici en mensen oproepen om petities te tekenen en mee te doen aan andere activiteiten. Het nadeel van deze platforms is dat je bent overgeleverd aan alsmaar veranderende algoritmen. Eind 2023 hadden we ruim 226.000 volgers op onze sociale media, een stijging van meer dan 7 procent ten opzichte van het jaar daarvoor.

Kom in actie via GreenAct!

Eind 2023 lanceerden we GreenAct, een nieuw platform voor iedereen die samen met Greenpeace in actie wil komen. U vindt daar een overzicht van alle acties, trainingen en andere activiteiten. GreenAct is een laagdrempelige manier om in contact te komen met gelijkgezinden en op de hoogte te blijven van allerlei initiatieven.

Meld u nu aan via
greenact.greenpeace.nl

In 2023 riepen we de hulp van het publiek in om gifwolken van Tata Steel te spotten op camera's die deze misstanden dag en nacht vastleggen, waarover meer in hoofdstuk 4.2. In totaal meldden oplettende kijkers honderden potentiële gifwolken die werden doorgestuurd naar de handhavende instantie.

Ook belden we samen met onze supporters het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, dat eindverantwoordelijk is voor de vergunningen van en het toezicht op Tata Steel. Duizenden keren was de protestsong 'Tata Steel' van de band Hang Youth te horen, samen met de oproep om de meest ziekmakende onderdelen van de fabriek te sluiten.

In contact met onze supporters

E-mail is nog altijd een effectieve, veilige en betrouwbare manier om contact te houden met onze supporters. Een van de grote voordelen van e-mail is dat deze vorm van communicatie niet afhankelijk is van de steeds veranderende algoritmes van sociale media. In 2023 verstuurd we ruim 11 miljoen e-mails aan meer dan 439.000 supporters die zijn geabonneerd op onze e-mailnieuwsbrieven.

Die e-mails gingen over uiteenlopende thema's, zoals de vervuiling van Tata Steel en de bescherming van de Amazone en de oceanen. E-mails over actualiteiten, zoals de uitslag van de verkiezingen en het extreme weer van de afgelopen zomer, werden bovengemiddeld goed gelezen. Dat onze mails in de

Samen met vrijwilligers schilderden we in 2023 26 banners, opgeteld zo'n 143 meter!

smaak vallen, weten we uit reacties van supporters. Zo schreef iemand: 'Ik vind het fijn om zo op de hoogte te blijven, ondanks dat ik zelf niet meer in actie kan komen.' Een andere supporter liet weten: 'Fijn om te zien waaraan ik een bijdrage lever!'

Onafhankelijk dankzij onze supporters

Sinds haar oprichting in 1971 neemt Greenpeace principieel geen overheidssubsidies of giften van bedrijven aan. We moeten tenslotte altijd onafhankelijk kunnen opereren. Voor onze inkomsten zijn we daarom volledig afhankelijk van de genereuze giften van supporters, vermogensfondsen en algemeen nut beogende instellingen, zoals de Nationale Postcode Loterij. We zijn ons er altijd van bewust dat we ons werk alleen kunnen doen dankzij de steun van onze supporters en we doen er alles aan om onze middelen zo verstandig en efficiënt mogelijk in te zetten.

Wensen, dromen en zorgen

Onze supporters zijn de drijvende kracht achter onze organisatie. Zij zijn de reden dat we onafhankelijk en wereldwijd actief kunnen zijn. Hun wensen, dromen en zorgen zijn de onze. Daarom vragen we hen regelmatig naar hun mening, onder andere

via periodieke enquêtes. In 2023 deden zo'n 12.000 supporters mee. Een greep uit de uitkomsten:

- Financiële supporters voelen zich sterker met Greenpeace verbonden dan in 2022;
- De supporter is vaker dan in 2022 van mening dat Greenpeace resultaten boekt in de strijd tegen klimaatverandering en voor het behoud van biodiversiteit;
- 70 procent van onze financiële supporters, 5% meer dan in 2022, is bereid ook op andere manieren met Greenpeace in actie te komen;
- In onze communicatie moeten we beter vooruit- en terugblikken, door een compleet beeld te geven van een campagne. Hieraan gaan we werken!

- Internationale activiteiten (27%)
- Nationale campagnes (25%)
- Communicatie en mobilisatie (21%)
- Werving baten (24%)
- Beheer en administratie (3%)

Supporters werven, inkomsten laten groeien

Supporters en foundations doneerden in 2023 ruim € 23,8 miljoen aan Greenpeace. We verwelkomden bijna 34.000 nieuwe supporters. Het aantal supporters dat afscheid van ons nam lag rond de 9 procent, wat in lijn is met voorgaande jaren. Redenen om afscheid te nemen zijn overwegend van financiële aard. Hoewel het aantal financiële

supporters is gedaald, zien we dat onze supporters gemiddeld op jaarbasis meer aan ons schenken. Een vergelijkbare trend is zichtbaar bij andere goede doelen. Onze fondsenwervende strategie is in 2024 gericht op het werven van nieuwe supporters, om de daling tegen te gaan, het inspireren van bestaande supporters om bij ons te blijven en het laten groeien van onze inkomsten, onder andere door grote giften en nalatenschappen.

Bijzondere giften

Greenpeace Nederland is in de bevoorrechte positie dat we jaarlijks meerdere grote giften ontvangen van bevoegen individuen en stichtingen. Zulke schenkingen stellen ons in staat om groots te denken en verantwoorde risico's te nemen. Overweegt u een schenking? Onze adviseurs helpen u graag persoonlijk verder. Neem contact met ons op via [greenpeace.nl/grootgeven](https://www.greenpeace.nl/grootgeven).

‘Greenpeace hoeft geen concessies te doen’

Elly (65) besloot al op haar 21e dat ze met haar nalatenschap wil bijdragen aan een mooiere wereld. Zij en haar echtgenoot Peter (72) hebben Greenpeace Nederland opgenomen in hun testament.

Elly: ‘Ik ben opgegroeid in een dorpje bij Maastricht, tussen de boeren en de weilanden. Mijn liefde voor de natuur kreeg ik mee van mijn ouders. Ze hadden een moestuin waarop ze met respect voor de natuur groenten verbouwden. Als er moest worden gesproeid, gebeurde dat niet met gif, maar met een aftreksel van brandnetels.

Ik ben vroeg begonnen met werken en vroeg me op mijn 21e af: “wat gebeurt er eigenlijk met mijn geld, mocht ik komen te overlijden?” Ik besloot toen een testament op te laten maken en wilde dat een deel van mijn nalatenschap naar Greenpeace zou gaan. De notaris snapte daar niets van. Toen Peter en ik gingen samenwonen, hebben we ons testament aangepast. Hij was meteen enthousiast om Greenpeace erin te houden.’

Peter: ‘De natuur is voor mij iets constants, iets wat je ademt en iets wat je doet. Als kind ging ik al de bossen in. Mijn eigen weg zoeken, dat vond

© Marten van Dijk / Greenpeace

ik het leukst. Later trok ik de Alpen en Pyreneeën in, met een tent op mijn rug. Tegenwoordig houd ik het bij een mooie wandeling. In de natuur doe ik ideeën op voor mijn schilderijen. Ik zou zo graag nog eens Antarctica zien. Vanwege de pracht van het ijs, dat jammer genoeg aan het verdwijnen is.

Je ziet veel dingen die niet in orde zijn. Daarom ben ik blij dat Greenpeace grondig onderzoek doet en de ogen opent van burgers, politici en bedrijven. Greenpeace hoeft geen concessies te doen om winst te maken en vertelt daarom de waarheid. Over het tegengaan van vervuiling of het leeghalen van de zeebodem voor bepaalde metalen.’

In 2023 ontvingen de volgende projecten extra steun:

- De voorbereiding van de Klimaatzaak, die inwoners van Bonaire samen met ons voeren (hoofdstuk 4.1);
- Onze campagne tegen de vervuiling van Tata Steel konden we kracht bijzetten dankzij extra steun voor een demonstratie, actie en onderzoek (hoofdstuk 4.2);
- We konden onze samenwerking met duurzame boeren (hoofdstuk 4.3) versterken dankzij een meerjarige gift van een fonds;
- Tijdens de ergste droogte in het Amazonegebied stelde een donateur ons in staat om eten en andere benodigdheden te brengen naar Inheemse groepen.

Nationale Postcode Loterij

Een belangrijk deel van onze inkomsten bestaat uit de jaarlijkse schenking van de Nationale Postcode Loterij, in 2023 een bedrag van € 2,25 miljoen. Dat bedrag mogen we naar eigen inzicht besteden, iets waarvoor we zowel de Postcode Loterij als alle mensen die maandelijks meespelen ontzettend dankbaar zijn.

© Marten van Dijk / Greenpeace

Nalaten aan Greenpeace

In 2023 ontving Greenpeace buitengewone steun van 62 nalatenschappen, met een gecombineerde waarde van € 2,8 miljoen. Wij vinden het een eer dat supporters ervoor kiezen om naast hun nabestaanden ook Greenpeace op te nemen in hun testament. Om anderen te inspireren hetzelfde te overwegen, lanceerde Greenpeace de campagne 'Geef naast uw dierbaren ook de natuur een plek in uw testament', met onder meer een erfenisdossier dat geïnteresseerden helpt bij de voorbereidingen voor het opstellen van een testament. We brachten deze mogelijkheid onder de aandacht via radio en tv.

Wilt u meer informatie over de mogelijkheden om na te laten aan Greenpeace Nederland? Kijk dan op [greenpeace.nl/nalaten](https://www.greenpeace.nl/nalaten).

7

Bedrijfsvoering

105
MEDEWERKERS
RUIM 86 FTE'S

NIEUWE VISIE
DIVERSITEIT &
INCLUSIE

RICHTLIJN
VOOR
INCLUSIEVE
COMMUNICATIE

De basis op orde hebben

De afdeling bedrijfsvoering van Greenpeace Nederland zorgt voor de huisvesting en faciliteiten, personeelszaken, financiën en ICT. Als stafafdeling richt bedrijfsvoering zich ook op afdelingsoverstijgende organisatieprocessen. De missie van het team is de weg vrijmaken en hordes wegnemen voor collega's, zodat zij zich zo veel mogelijk kunnen richten op het hoofddoel: werken aan een groene en rechtvaardige wereld.

Greenpeace als aantrekkelijke werkgever

In 2023 gaven medewerkers het werken bij Greenpeace Nederland in een personeelsraadpleging gemiddeld een 8,0. Ze waarden vooral:

- Zinvol werk: de waarden van Greenpeace sluiten aan bij wat medewerkers belangrijk vinden in het leven;
- Support van leidinggevenden: medewerkers vinden dat leidinggevenden open en eerlijk communiceren en ondersteuning bieden waar nodig;
- Relatie met collega's: medewerkers kunnen op hun collega's rekenen.

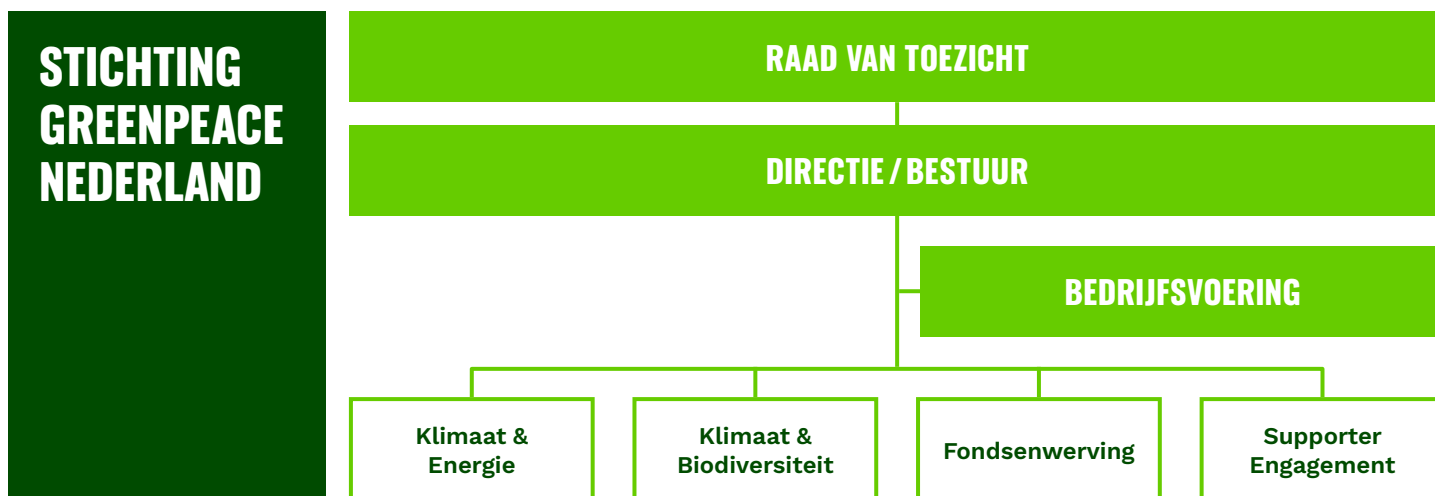
Onze medewerkers zijn gedreven en deskundige mensen, die zich met hart en ziel inzetten voor het milieu. Zij zijn cruciaal voor het behalen van

onze doelstellingen. Om hen zo goed mogelijk te ondersteunen, is er bij Greenpeace veel ruimte voor persoonlijke en professionele ontwikkeling. Binnen de (internationale) Greenpeace-organisatie worden allerlei opleidingen en trainingen aangeboden, van fondsenwerving tot leiderschap en campagnevoeren. Naast een goed salaris en goede secundaire arbeidsvoorwaarden biedt Greenpeace Nederland een duurzame pensioenregeling, met een grote bijdrage vanuit de werkgever.

Directie en bestuur

Greenpeace Nederland werd tot 1 oktober 2023 aangestuurd door Andy Palmen. Op 1 oktober startte Marieke Vellekoop als duo-directielid. Daarmee is er weer sprake van een collegiaal bestuur. Hoe Marieke en Andy terugkijken op het afgelopen jaar, leest u in het voorwoord van dit jaarverslag.

Het brutojaarsalaris van Marieke Vellekoop en Andy Palmen bedroeg in 2023 respectievelijk € 89.999 en € 94.288, omgerekend naar voltijdsbeloning op basis van 12 maanden, inclusief vakantietoelage. De directiesalarissen zijn gebaseerd op functiegroep G van de Beloningsregeling Directeuren 2023 van Goede Doelen Nederland, met een Basis Score voor Directiefuncties van 405, die is gebaseerd op de Code Goed Bestuur. Het bruto-directiesalaris is respectievelijk 10,9 en 15,8 % lager dan wat het zou mogen zijn volgens de Beloningsregeling Directeuren. De genoemde salarissen zijn exclusief

overige werkgeverslasten, sociale verzekeringen en pensioenkosten. De directie ontvangt in de hoedanigheid van bestuurder geen vergoeding.

Diversiteit en inclusie

In 2023 heeft Greenpeace Nederland, onder leiding van twee nieuwe coördinatoren diversiteit en inclusie, verdere stappen gezet in het realiseren van haar visie in de campagnes en binnen de organisatie. Zo hebben we organisatiebreed een richtlijn voor inclusieve communicatie geïmplementeerd, om ervoor te zorgen dat onze websites, nieuwsbrieven en andere communicatiemiddelen voor zoveel mogelijk mensen begrijpelijk en toegankelijk zijn.

Omdat we willen dat iedereen op veilige en comfortabele wijze kan meedoen aan acties, werken we aan een protocol dat kan worden ingezet tijdens acties, mocht er sprake zijn van discriminatie van actievoerders, vrijwilligers of medewerkers door bijvoorbeeld politie of omstanders.

Onze ervaringen en inzichten met het vergroten van diversiteit en inclusie binnen de organisatie hebben we actief gedeeld in de internationale Greenpeace-gemeenschap. De komende jaren bedden we die principes nog verder in en experimenteren we met (meer) inclusieve manieren van samenwerken, zowel binnen de organisatie als met vrijwilligers, actievoerders en partners.

Integriteitssysteem

Om de hierboven beschreven waarden te borgen, is een goed werkend integriteitssysteem essentieel. Het is per slot van rekening belangrijk om formeel en procedureel de zaken goed op orde te hebben. Naast integriteitsbeleid dat is vastgelegd in onze gedragscode en een klokkenluidersregeling is er een protocol dat wordt gevolgd als iemand een melding van ongewenst gedrag doet. In het protocol staat beschreven welke stappen worden genomen als iemand een melding doet en hoe en wanneer communicatie met betrokkenen plaatsvindt. Gezien de impact die een melding op alle betrokkenen kan hebben, wordt in dat proces ook nagegaan of er passende ondersteuning moet worden geboden.

Greenpeace Nederland heeft meerdere vertrouwenspersonen. Twee medewerkers vervullen deze rol intern, daarnaast is er een externe vertrouwenspersoon beschikbaar bij Arbo Unie. Zij begeleiden en ondersteunen werknemers en vrijwilligers bij vragen en klachten over ongewenst gedrag. Als medewerkers een melding willen doen van (een vermoeden van) ongewenst gedrag of van procedures die niet-integer handelen in de hand kunnen werken, kunnen ze terecht bij leidinggevenden, directie, de integrity officers en compliance officers (leden van de raad van toezicht). Elke melding wordt zorgvuldig en indien nodig met behulp van een onafhankelijk extern onderzoek behandeld, waarbij

vertrouwelijkheid zoveel mogelijk wordt geborgd. Het digitale inwerkprogramma voor nieuwe medewerkers introduceert het integriteitssysteem aan nieuwe collega's. Daarnaast wordt er met enige regelmaat binnen teams en binnen de bredere organisatie aandacht besteed aan onderwerpen die raken aan integriteit, ook bijvoorbeeld in de voorbereiding van acties.

Werknemers en vrijwilligers van Greenpeace Nederland liepen op 5 augustus mee in de Pride Walk van Amsterdam Pride.

Nieuwe visie diversiteit en inclusie

In 2023 heeft Greenpeace Nederland een visie op het thema diversiteit en inclusie geformuleerd. Wij zoeken actief diversiteit op, zodat in alles wat we doen meerdere perspectieven vertegenwoordigd zijn. Daarnaast worden onze activiteiten getoetst aan een intersectionele analyse. Ook stellen we ons bewust open voor verschillen en handelen we inclusief, zowel intern als extern. We communiceren vanuit gelijkwaardigheid, zowel intern als met lokale gemeenschappen, met betrokkenen bij de campagnes en met mensen met andere ideeën. Daarnaast zorgen we voor elkaar en zijn we eerlijk tegen elkaar. Greenpeace is een lerende organisatie. We kunnen ons vrijelijk uitspreken en we werken actief aan een veilige werkomgeving.

Meldingen

Als er een melding van een (veronderstelde) overtreding van onze gedragscode wordt gedaan, wordt die afgehandeld op basis van een vastgesteld protocol. In 2023 is er geen integriteitsmelding gedaan. Er is een aantal keer het advies van integrity officers ingewonnen rondom de verenigbaarheid van nevenfuncties met werken bij Greenpeace Nederland. Ook de vertrouwenspersonen zijn in 2023 door medewerkers en vrijwilligers geraadpleegd. De betreffende kwesties zijn vervolgens door de betrokkenen zelf opgevolgd.

Reflectie en vooruitblik

Dat de vertrouwenspersonen en integrity officers zijn geraadpleegd, wijst erop dat medewerkers de weg binnen het integriteitssysteem kennen. Ook uit de evaluatie van de afgehandelde meldingen bleek dat het integriteitssysteem naar behoren werkt. Uit een medewerkerstevredenheidsonderzoek kwam naar voren dat medewerkers er vertrouwen in hebben gelijk te worden behandeld en tevreden zijn voor Greenpeace te werken. Ook het vertrouwen in open en eerlijke communicatie met leidinggevendens scoort hoog. Die aspecten dragen allemaal bij aan een veilige werkomgeving.

Voor het komende jaar staan de volgende activiteiten gepland:

- We willen nagaan welke acties we (opnieuw) kunnen nemen om vrijwilligers vertrouwd te maken met ons beleid, de vertrouwenspersonen en de meldpunten.
- We willen de compliance officers (leden van de raad van toezicht) een training laten volgen, speciaal voor hun rol in het integriteitssysteem.
- We willen onderzoeken welke rol moreel beraad kan spelen binnen onze processen. Moreel beraad is een methode om structureel samen ethische kwesties te bespreken.

Ziekteverzuim

In 2023 was het verzuimcijfer 5,2%. Dit verzuimcijfer komt overeen met het landelijk gemiddelde. Dit is een daling ten opzichte van 2021 (6,6%) en 2022 (6,9%). Deze gemiddelde daling is vergelijkbaar

met de rest van Nederland. Gemiddeld meldden medewerkers zich in 2023 1,3 keer ziek. Dit is lager dan in 2022 (2,1 keer) en vergelijkbaar met 2021 (1,2). Frequent verzuim is een aandachtspunt, waarbij we proberen de oorzaken aan te pakken door middel van verzuimgesprekken, flexibele werktijden en aandacht voor zowel fysieke als mentale gezondheid.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen

Greenpeace eist van bedrijven en instellingen dat ze milieu- en klimaatbewust te werk gaan. Dat geldt natuurlijk net zo goed voor onze eigen bedrijfsvoering en die van onze leveranciers. Greenpeace stelt als wereldwijde organisatie een geconsolideerde rapportage op, die voldoet aan de standaarden van het Global Reporting Initiative (GRI). Deze rapportage is later dit jaar te vinden op de website van Greenpeace International. Greenpeace Nederland onderschrijft de MVO-principes, zoals vastgelegd in de ISO 26000-richtlijn: accountability, transparantie, ethisch gedrag, respect voor stakeholderbelangen, respect voor wet- en regelgeving, respect voor internationale gedragsnormen en respect voor mensenrechten. Daarbij is Greenpeace Nederland aangesloten bij MVO Nederland, hét duurzame bedrijven- en organisatienetwerk. In de jaarrekening zetten we uiteen hoe we omgaan met onze beleggingen.

Hoe milieuvriendelijk zijn we zelf?

Greenpeace Nederland stelt hoge eisen aan zichzelf als het gaat om milieuzorg. Logisch, want

dat vragen we ook van anderen. Zo huizen we in een zeer duurzaam en energiezuinig pand, reizen we zoveel het kan met het ov, beperken we ons energieverbruik, bankieren we groen en hebben we een pensioenregeling die voldoet aan onze duurzaamheidscriteria.

Dat wil echter niet zeggen dat we niet regelmatig ook zelf worstelen met vragen als: is die reis écht nodig of kan het ook via videoconferencing? Is het versturen van drukwerk écht nodig of kunnen supporters ook via e-mail worden geïnformeerd? Natuurlijk hebben we heldere en strenge regels om de juiste keuzes te maken. Zo wordt bijvoorbeeld niet gevlogen als een bestemming binnen 12 uur met de trein te bereiken is. We begroten onze CO₂-uitstoot en streven ernaar die uitstoot jaarlijks verder omlaag te brengen. Gedurende het jaar monitoren we voortdurend of het CO₂-budget niet wordt overschreden.

Vliegvlagen en autoverkeer

In 2023 is er minder gevlogen dan in 2022, maar meer dan in de voorgaande (corona)jaren. Dat heeft vooral te maken met onze campagne voor de aanpak van de klimaatcrisis op Bonaire (zie hoofdstuk 4.1). Voor die campagne is het vanzelfsprekend dat we nauw samenwerken met bewoners van het eiland, hun stem is cruciaal. Dat gebeurt voor een groot deel middels videoconferencing en e-mail, maar soms is het essentieel om ter plekke te zijn. Daarnaast zijn we in 2023 gestart met een groot internationaal project over de rol die banken spelen als het gaat om de financiering van ontbossing en

CO ₂ -uitstoot in kg	2020	2021	2022	Begroting 2023	2023
Vliegverkeer	7.760	8.818	57.045	58.000	53.086
Autoverkeer	74.311	62.902	31.917	30.000	8.385
Openbaar vervoer	375	142	559	1.000	305
Schepen	0	4.546	1.287	1.000	1.409
Gebouwen	9.869	12.372	13.164	15.000	12.028
Papier	25.022	34.518	65.705	60.000	58.372
Totaal	117.337	123.298	169.677	165.000	133.586

© Bjorn Vaughn / BOSF / Greenpeace

natuurverwoesting (hoofdstuk 4.4). Omdat we nauw samenwerken met belangrijke stakeholders in onder andere Indonesië en Brazilië, is het onontkomelijk dat er zo nu en dan vliegreizen worden gemaakt.

In 2023 is de CO₂-uitstoot van autoverkeer flink onder de begrote CO₂-uitstoot gebleven. Gedurende de coronacrisis werd er bij uitzondering een kilometervergoeding verstrekt om medewerkers veilig naar kantoor te laten komen. Dat is vanaf medio 2022 afgebouwd.

Drukwerk

Greenpeace Magazine speelt een belangrijke rol in de communicatie met onze supporters. Het draagt in hoge mate bij aan het behouden en versterken van hun betrokkenheid en loyaliteit. Daarnaast kunnen we supporters via ons magazine informeren over en betrekken bij actuele en urgente campagnes. Het blad wordt door lezers goed gewaardeerd. De keerzijde is het papierverbruik en de CO₂-uitstoot

die met de productie van een magazine gepaard gaan. Uiteraard kiezen we voor de meest duurzame drukwerkprocessen. We versturen het magazine met een papieren wikkel in plaats van een conventionele envelop. Ook verlagen we in 2024 de oplage, door sommige supporters een verkorte versie te sturen en te wijzen op de digitale versie. Dat resulteert in minder papierverbruik en een lagere CO₂-uitstoot. Daarnaast gebruiken we uitsluitend gerecyclede papiersoorten en duurzame inkt. We streven ernaar de CO₂-uitstoot als gevolg van drukwerk, ook voor nieuwsbrieven en donatieverzoeken, de komende jaren verder te verlagen.

Greenpeace Nederland laat haar CO₂-uitstoot-rapportage controleren door Climate Neutral Group (CNG), waardoor we de passende compensatie kunnen toepassen. Ook kunnen we leveranciers vragen om ons de LCA (Life Cycle Analysis) van hun product of dienst te verstrekken.

Planning en control

Het plannen, bijsturen en verantwoorden van onze activiteiten en de besteding van middelen doen we met behulp van onze planning-en-controlcyclus: een cyclus van plannen, uitvoeren, rapporteren en zo nodig bijsturen van onze plannen.

Greenpeace startte in 2022 met de huidige drie-jarenstrategie. Deze wordt jaarlijks vertaald naar jaarplannen, met een bijbehorende begroting. Er zijn twee momenten in het jaar waarop we de begroting kunnen bijstellen en daarmee kunnen inspelen op actuele ontwikkelingen. De planning-en-controlcyclus heeft niet alleen betrekking op financiële en personele factoren, maar sinds 2021 ook op resultaatindicatoren die door elke afdeling zijn opgesteld op basis van haar missie en kerntaken.

Blik op het resultaat van 2023 en de begroting 2024

Het resultaat zoals in de jaarrekening staat vermeld, is € 2,3 miljoen negatief. Het begrote resultaat was € 2,2 miljoen negatief, waarmee het resultaat € 0,1 miljoen minder gunstig is dan begroot. Het negatieve resultaat is een bewuste keuze. Kort geleden is er een hoog positief resultaat gerealiseerd door ontvangen nalatenschappen. Ons financiële beleid is erop gericht dat positieve resultaat binnen een periode van 5 jaar te besteden aan onze missie. Zo wordt het negatieve resultaat gefinancierd uit eerder opgebouwde bestemmingsreserves.

De reserves zijn op een gezond niveau, voor het totaal van reserves en fondsen verwijzen we naar specificatie G1 in de jaarrekening. De totale baten zijn € 0,2 miljoen hoger dan de begroting, een prachtige realisatie van € 24,2 miljoen. De lasten waren € 26,5 miljoen, wat betekent dat we € 0,3 miljoen meer hebben uitgegeven dan begroot.

De daling van de fondsenwervende baten ten opzichte van de begroting is nihil (-0,1%). In 2023 hebben we 21.384 nieuwe structurele donateurs mogen verwelkomen. Dat is iets onder de doelstelling, maar ruim 5.600 structurele donateurs meer dan in 2022. De wat lagere inkomsten uit

Begroting 2024

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Baten	
Particulieren	19.810
Loterijorganisaties (exploitatiebijdrage)	2.900
Verbonden (internationale) organisaties	1.055
Andere organisaties zonder winststreven	1.270
Als tegenprestatie voor de levering van goederen en/of diensten	50
Totale baten	25.085

Lasten	
Subsidies en bijdragen	475
Afdrachten	7.348
Aankopen en verwervingen	13
Publiciteit en communicatie	473
Uitbesteed werk	9.363
Personeelskosten	7.341
Huisvestigingskosten	613
Kantoor- en algemene kosten	609
Afschrijvingen en rente	569
Totale lasten	26.804

Resultaat	- 1.719
Bestemmingsreserves en continuïteitsreserve	1.958
Operationeel resultaat	239

doorlopende donaties en incidentele giften werden gecompenseerd door hogere inkomsten uit nalatenschappen (+ € 0,3 miljoen).

De totale besteding aan onze doelstellingen was met € 19,4 miljoen flink hoger dan begroot (+ € 0,6 miljoen). De begroting van 2024 laat zien dat we met € 0,9 miljoen stijgen in onze baten ten opzichte van de realisatie van 2023 en we wederom een flink deel van onze bestemmingsreserves zullen inzetten voor het bereiken van onze doelstellingen.

Risicomanagement

Greenpeace Nederland heeft te maken met verschillende risico's in haar werk. Jaarlijks stellen we een gekwantificeerde inschatting van die risico's op. Daartoe hanteren we de methode van de Global Reserves Policy van Greenpeace International. Die gebruiken alle regionale Greenpeace-organisaties wereldwijd. De risicoanalyse wordt uitgevoerd op basis van een aantal risicogebieden. Die zijn gebaseerd op de Global Reserves Policy, advies van onze externe accountant en overleg tussen de directie en de auditcommissie. Het risico wordt benoemd en gekwantificeerd in euro's. Daarnaast wordt de zwaarte van het effect (impact) ingeschat en de waarschijnlijkheid dat de situatie zich voordoet. Bij de inschatting van de kans wordt uiteraard ook gekeken naar de maatregelen die zijn getroffen om de risico's te verkleinen.

Op basis van een jaarlijkse risicoanalyse houden directie/bestuur en de raad van toezicht zicht op de belangrijkste potentiële risico's voor de organisatie. De risicoanalyse raakt alle onderdelen van de organisatie, waarbij we regelmatig proactief kijken naar de beheersing van mogelijke risico's in relatie tot de organisatiedoelstellingen. Voor ieder risicogebied zorgt de directie er, ondersteund door de afdelingshoofden, voor dat de risico's zorgvuldig worden afgewogen en zo veel mogelijk worden beperkt. Zo kunnen de eventuele gevolgen worden opgevangen. Dat doen we ook op project- en activiteitsniveau. Waar nodig schakelen we externe expertise in, zoals die van juridische adviseurs.

In de onderstaande tabel zijn de belangrijkste risico's opgenomen.

Omschrijving risico	Beheersingsmaatregelen	Risicocategorie	Bereidheid	Impact	Kans
Reputatieschade door een groot schandaal en daarmee verlies van donateurs en inkomsten.	Naleven wat Greenpeace zelf propageert. Up to date houden van ons crisismanagementteam. Aandacht voor transparantie in onze eigen externe communicatie.	Strategisch	Laag	Hoog	Medium
Rechtsvorderingen naar aanleiding van nationale en internationale campagnes.	Goed voorbereiden en volgen van acties. Goede internationale afspraken en juridische ondersteuning.	Operationeel	Laag	Hoog	Laag
Fraude/ICT	Goede beheersingsmaatregelen. Regelmatige uitvoering audits en toepassen van aanbevelingen. Optimaliseren van beveiliging is een speerpunt.	Operationeel	Laag	Medium	Laag
Verlies ANBI-status en daarmee verlies op inkomsten.	Blijven voldoen aan alle voorwaarden. CBF-erkenning behouden. Politieke ontwikkelingen goed volgen.	Strategisch	Laag	Medium	Laag
Niet meer kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen op korte en middellange termijn.	Continuïteitsreserve op peil houden, zodat plotseling verlies aan inkomsten of andere risico's opgevangen kunnen worden. Goede planning- & control-cyclus met liquiditeitsprognoses en risicoanalyses.	Financieel	Laag	Hoog	Laag

‘Diversiteit en inclusie komen in de vezels van de organisatie te zitten’

Benjamin Caton werkt sinds mei bij Greenpeace Nederland, als coördinator diversiteit, inclusie en gelijkwaardigheid. Hij is daarnaast oprichter van de Dekoloniale Indonesië Nederland Herdenking, een inclusieve herdenking rondom het koloniale verleden van Indonesië, die hij sinds 2021 organiseert. Ook richtte hij een sociaal-duurzame wooncoöperatie op in IJburg, Amsterdam.

‘Ik vind het mooi om in deze functie de link tussen sociaal-economische problematiek en klimaat en milieu te kunnen leggen. Denk aan de schending van mensenrechten op Bonaire en de impact van Tata Steel op de gezondheid van omwonenden (resp. H. 4.1 en 4.2, red.). Maar ook intern zijn diversiteit en inclusie belangrijke thema’s. Het gaat dan onder andere over cultuur en personeelsbeleid. Hoe communiceren we met elkaar? Hoe werken we op een gelijkwaardige manier samen? Het is belangrijk dat leidinggevendenden gebruikmaken van de kennis die in de organisatie zit. Dat ze mensen horen voordat ze een knoop doorhakken. Daarover verzorgen mijn collega en ik trainingen.

Gelijkwaardig samenwerken is overigens ook buiten de organisatie ontzettend belangrijk, bijvoorbeeld met andere activisten of met Inheemsen. Een van onze doelen is het bouwen aan een grote beweging, samenwerken is daarvoor essentieel.

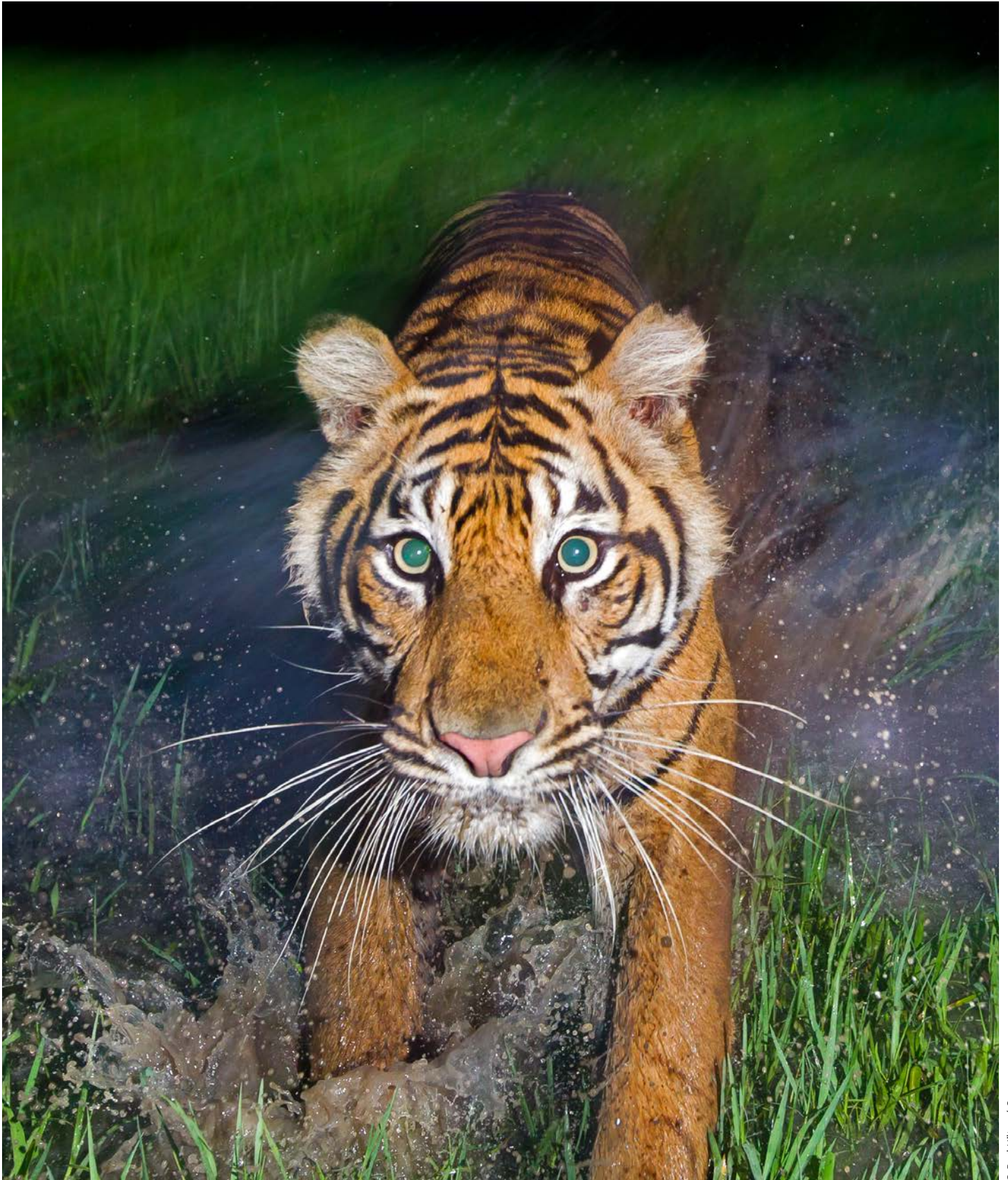
Ik heb zelf veel affiniteit met het thema diversiteit. Ik ben queer, van kleur, Indonesisch, half

© Babetta Schenkels

doof. Ik kom uit een patchworkgezin, ben een tijdje dak- en thuisloos geweest. Die ervaringen werken natuurlijk door in het werk dat ik doe. Diversiteit en inclusie zijn bij Greenpeace niet vrijblijvend. Er is internationaal beleid, waaraan alle regiokantoren zich moeten houden. Wij hebben dat beleid doorvertaald naar een visie voor Greenpeace Nederland. Elke afdeling heeft nu haar eigen doelstellingen op het vlak van diversiteit en inclusie. Mijn rol is adviseren, aanjagen, observeren en ondersteuning bieden. Het is dus niet zo dat ik elk Facebookbericht controleer op hoe divers het is.

Ik vind het mooi om te zien dat diversiteit en inclusie echt in de vezels van de organisatie komen te zitten. Ik hoop dat dat zo blijft, want dit is een proces dat nooit klaar is. Het is als tuinieren, je moet het bijhouden, anders verwelkt de bloem.’

© Paul Hilton / Greenpeace

VERSLAG VAN DE RAAD VAN TOEZICHT

8

© Greenpeace / Roger Grace

Algemeen

De raad van toezicht is het toezichthoudende orgaan van de stichting Greenpeace Nederland. Als zodanig houdt hij toezicht op en geeft hij advies aan de directie van Greenpeace Nederland. Daarnaast treedt de raad van toezicht op als werkgever van de directie. Greenpeace beschikt over een CBF-Erkenning. De raad van toezicht houdt zich aan de richtlijnen zoals die in de SBF-Code Goed Bestuur van de Stichting Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie van 15 juli 2015 zijn opgetekend. De samenstelling en taken van de raad van toezicht zijn vastgelegd in de statuten en meer gedetailleerd in het reglement van de Stichting Greenpeace Nederland. De leden van de raad van toezicht ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding. Wel kunnen zij door hen gemaakte kosten declareren.

Samenstelling

De benoeming van de leden van de raad van toezicht geschiedt door coöptatie, waarbij de ondernemingsraad met betrekking tot een van de leden een voordrachtsrecht heeft. De leden van de raad van toezicht worden geworven aan de hand van een profielschets. Deze profielschets wordt na overleg met de directie en een positief advies van de ondernemingsraad vastgesteld. De leden van de raad van toezicht worden voor een periode van drie jaar benoemd en kunnen maximaal drie opeenvolgende perioden in de raad van toezicht zitting hebben.

In een bijlage bij dit verslag worden de samenstelling van de raad van toezicht, de periode van benoeming van de leden en hun eventuele (neven)functies per 31 december 2023 weergegeven. In februari 2023 heeft de raad van toezicht afscheid genomen van Chris van Vlissingen en is Menno Harkema als nieuw lid tot de raad van toezicht toetreden en tot voorzitter van de auditcommissie benoemd. In december 2023 is Rozemarijn Koopmans tot de raad van toezicht toetreden. Lucille Hegger is herbenoemd voor een derde termijn, met ingang van 8 september 2023. René Hampsink maakt op voordracht van de ondernemingsraad deel uit van de raad van toezicht. Hij is herbenoemd voor een derde termijn, met ingang van 23 januari 2024.

Chris van Vlissingen was tot zijn aftreden voorzitter van de raad van toezicht en trustee in het toezichthoudende orgaan van Greenpeace International. Marcel Lebon heeft deze rollen begin 2023 overgenomen.

Vergaderingen en bijeenkomsten

De raad van toezicht is in 2023 zes keer regulier en daarnaast nog een aantal keer voor een extra overleg bijeengekomen. In de zomer van 2023 is Marieke Vellekoop als nieuwe duo-directeur aangesteld, naast Andy Palmen. In diezelfde periode is definitief besloten dat het kantoor van Greenpeace Nederland de NDSM-werf gaat verlaten. Een nieuwe locatie is gevonden aan de Paul van Vlissingenstraat (in de voormalige Kauwgomballenfabriek). Verder heeft de raad van toezicht een verdiepingssessie gehad waarin is gesproken over de rol van mensen(rechten) in campagnes van Greenpeace. In februari en augustus 2023 heeft een delegatie van de raad van toezicht met de directie en de ondernemingsraad gesproken.

Namens de raad van toezicht heeft Marcel Lebon als trustee deelgenomen aan de jaarlijkse vergadering van het internationale Greenpeace-bestuur en de internationale raad van toezichthouders (*board of trustees*). Marcel was lid van de commissie die alle governance-aangelegenheden van de toezichthouders heeft voorbereid, waaronder de beoordeling van het bestuur van Greenpeace International.

In de vergaderingen heeft de raad van toezicht diverse gasten welkom geheten, onder wie leden van het leiderschapsteam en de accountant. Tijdens de vergaderingen zijn naast onderwerpen als het jaarverslag en de jaarrekening 2022, de vier- en achtmaandenrapportages 2023 (financieel en inhoudelijk), de begroting 2024 en het reguliere personeelsbeleid (zoals de HR-cyclus en het loongebouw) onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- klimaatverandering en aantasting biodiversiteit;
- innovatie in campagnevoeren, draagvlakversterking en fondsenwerving;
- mensen(rechten) in de campagnes van Greenpeace;
- twee grote rechtszaken tegen de staat: klimaatzaak Bonaire, natuurzaak over stikstof;

- lobbywerk van Greenpeace Nederland (kennissessie);
- sluiting kantoor Greenpeace Rusland;
- Mars voor Klimaat en Rechtvaardigheid;
- fondsenwerving (sessie voor nieuwe RvT-leden);
- giftenbeleid;
- governance (workshop);
- operationalisering driejarenstrategie en verbeterde inrichting organisatie;
- samenstelling directie;
- arbeidsvoorwaarden, diversiteits- en integriteitsbeleid;
- samenstelling en functioneren raad van toezicht (zelfevaluatie);
- huisvesting (verhuizing Greenpeace Nederland naar andere locatie);
- relatie met Greenpeace International en rol Greenpeace Nederland binnen internationale organisatie;
- mondiale jaarvergadering directeuren alle landen- en regio-organisaties van Greenpeace en jaarvergadering toezichthouders waarin alle landen- en regio-organisaties van Greenpeace zijn vertegenwoordigd.

Auditcommissie

De auditcommissie is in 2023 vijf keer bijeengekomen. Naast de realisatie van de begroting 2023, het jaarverslag 2022, de managementletter, de begroting 2024 en de actuele financiële stand van zaken heeft de auditcommissie de continuïteitsreserve, het reservebeleid en het liquiditeitsbeleid besproken, alsmede de uitgangspunten van en de kaders bij de begroting. Daarnaast heeft de auditcommissie overleg gevoerd met de accountant. Hetgeen in de auditcommissie is besproken, is ook in de vergaderingen van de (voltallige) raad van toezicht aan de orde gesteld.

Remuneratiecommissie/werkgeversrol

De raad van toezicht heeft naar de directie toe ook een werkgeversrol. In het eerste kwartaal zijn de doelstellingen voor de directie voor 2023 afgesproken, op basis van het jaarplan 2023 en de driejarenstrategie die in het najaar van 2021 is opgeleverd. De remuneratiecommissie heeft in 2023 de cyclus van plannen, functioneren en beoordelen vervolgd.

In de eerste helft van 2023 is een proces doorlopen, met behulp van een recruitmentbureau, om een tweede directeur te werven. Onderdeel van het proces waren meerdere gesprekken met de (voltallige) raad van toezicht, de adviescommissie vanuit de organisatie, Greenpeace International en de ondernemingsraad. Met ingang van 1 oktober 2023 is Marieke Vellekoop als directeur/bestuurder aangesteld. De raad van toezicht is blij een goede match gevonden te hebben voor een duo-directeur naast Andy Palmen. Beide directeuren zijn integraal eindverantwoordelijk voor de gehele organisatie. Wel zijn er focusgebieden afgesproken binnen de duo-directie, waarbij Andy Palmen zich primair richt op de hoofddoelstelling milieu-impact en Marieke Vellekoop op de hoofddoelstelling fondsenwerving en engagement.

Korte vooruitblik naar 2024

2024 is het laatste jaar van de lopende driejarenstrategie van Greenpeace Nederland. Het opstellen van een nieuwe driejarenstrategie voor de periode 2025-2027 zal in 2024 de aandacht hebben van de raad van toezicht.

‘Blijf bij je missie en maak scherpe keuzes’

Marcel Lebon is sinds 2017 lid van de raad van toezicht en de auditcommissie. Begin vorig jaar nam hij het voorzitterschap over van Chris van Vlissingen, die afscheid nam. Hij neemt als trustee deel aan de jaarlijkse vergadering van het internationale Greenpeace-bestuur en de internationale raad van toezichthouders. Marcel is zelfstandig adviseur op het gebied van strategieontwikkeling, financiën en personeelsbeleid.

‘Mijn eerste jaar als voorzitter van de raad van toezicht was eigenlijk heel makkelijk. Zowel de organisatie als de raad zijn zeer stabiel. We zijn nu met zeven toezichthouders, het maximale aantal, en we hebben allerlei verschillende achtergronden en expertises aan boord. De zogenoemde governance-driehoek - de directie, de raad van toezicht en de medewerkers, vertegenwoordigd door de ondernemingsraad - zijn goed in balans. Dat is belangrijk voor een gezonde organisatie.

Vanuit de auditcommissie drongen we de afgelopen jaren aan op een verdere professio-

nalisering. Greenpeace is een activistische organisatie en wil vooral in de buitenwereld bezig zijn. Dat is begrijpelijk, maar de binnenkant van de organisatie moet goed op orde zijn. Ook moet je een duidelijke strategische focus hebben. Wat dat betreft citeer ik graag Paul Scheffer: “richting schept ruimte”. Door bij je missie te blijven en scherpe keuzes te maken, bied je medewerkers de ruimte om hun werk goed en met plezier te doen. Het is de rol van de raad van toezicht om aan te dringen op die scherpe focus.

In 2023 heeft de raad veel tijd besteed aan de Bonaire-campagne. We hebben er lang over gesproken of die rechtszaak tegen de staat de juiste keuze is voor Greenpeace. Het is nogal een commitment en als je aan zoiets begint, moet je het ook afmaken.

2024 staat voor een groot deel in het teken van strategievorming. De huidige driejarenstrategie loopt eind dit jaar af. Voor de raad van toezicht is dat een belangrijk proces. Wij schrijven natuurlijk niet mee aan de strategie, maar stellen wel kritische vragen en denken mee.’

Ondertekening

Amsterdam, 10 april 2024

Marcel Lebon
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Andy Palmen
Directeur/Bestuurder

Marieke Vellekoop
Directeur/Bestuurder

Balans**(Na bestemming van het saldo van baten en lasten)**

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Activa		31 december 2023	31 december 2022
A	Immateriële vaste activa	587	708
B	Materiële vaste activa	431	665
	Totaal vaste activa	1.018	1.373
D	Vorderingen en overlopende activa	6.120	6.622
E	Effecten	112	107
F	Liquide middelen	8.863	9.109
	Totaal vlottende activa	15.095	15.838
	Activa totaal	16.113	17.211
Passiva		31 december 2023	31 december 2022
G	Reserves en fondsen		
	Reserves		
	Continuïteitsreserve	4.164	4.164
G1	Bestemmingsreserves	8.452	10.822
G2	Fondsen		
	Bestemmingsfondsen	129	78
	Totaal reserves en fondsen	12.745	15.064
H	Vorzieningen	0	5
I	Langlopende schulden	8	8
J	Kortlopende schulden	3.360	2.134
	Overige passiva	3.368	2.147
	Passiva totaal	16.113	17.211

Staat van baten en lasten over 2023

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
Baten				
A1	Baten van particulieren	19.549	19.435	19.366
A2	Baten van loterijorganisaties	2.272	2.350	2.865
A3	Baten van verbonden (internationale) organisaties	1.174	1.170	1.228
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	933	1.000	412
	Som van de geworven baten	23.929	23.955	23.871
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	102	90	84
A6	Overige baten	197	-	136
	Som van de baten	24.227	24.045	24.091
Lasten				
B1	Internationale activiteiten	7.167	7.034	7.972
B2	Nationale campagnes	6.560	6.471	6.765
B3	Communicatie en mobilisatie	5.672	5.305	4.937
B	Besteed aan doelstellingen	19.399	18.810	19.674
C	Wervingskosten	6.348	6.441	5.083
D	Kosten beheer en administratie	803	1.005	829
	Som van de lasten	26.550	26.256	25.586
	Saldo financiële baten en lasten			
F	Saldo financiële baten en lasten	4	- 20	- 50
Saldo van baten en lasten		- 2.319	- 2.231	- 1.545
Bestemming saldo van baten en lasten				
	Mutatie reserves			
	Continuïteitsreserve	-	0	- 531
	Bestemmingsreserves	- 2.370	- 2.458	- 949
	Bestemmingsfondsen	51	-	- 65
Totaal		- 2.319	- 2.458	- 1.545

Kasstroomoverzicht

Opgesteld volgens de indirecte methode

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	2023	2022
Resultaat	- 2.319	- 1.545
Aanpassing voor		
Afschrijvingen (im)materiële vaste activa	659	610
Boekwaarde desinvesteringen	-	12
Af-/toename in voorraden	-	-
Af-/toename in debiteuren	54	72
Af-/toename in overige vorderingen	448	- 378
Af-/toename in crediteuren	422	14
Af-/toename in overige schulden	804	- 582
Af-/toename in voorzieningen	- 5	2
Kasstroom uit operationele activiteiten (A)	63	- 1.795
Investeringsactiviteiten		
Investeringsactiviteiten in (im)materiële vaste activa	- 304	- 156
Kasstroom uit investeringsactiviteiten (B)	- 304	- 156
Financieringsactiviteiten		
Vermogensmutatie als gevolg van stelselwijziging	-	-
Mutaties in effecten	- 5	16
Mutaties in financiering op lange termijn	0	8
Kasstroom uit financieringsactiviteiten (C)	- 5	24
Mutatie liquide middelen (A + B + C)	- 246	- 1.927
Liquide middelen per 1 januari	9.109	11.036
Liquide middelen per 31 december	8.863	9.109
Mutatie liquide middelen	- 246	- 1.927

Toelichting op de jaarrekening

Algemene toelichting

Greenpeace Nederland is onafhankelijk en ontvangt geen subsidies van overheden of bijdragen van bedrijven. Dankzij onze supporters en de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers kunnen we onze milieucampagnes blijven voeren, in Nederland én wereldwijd.

Activiteiten

Greenpeace Nederland stelt grote milieuproblemen aan de kaak en stimuleert duurzame oplossingen door wetenschappelijk onderzoek, lobby, demonstraties en vreedzame en inventieve confrontaties.

Vestigingsadres

Deze jaarrekening omvat de financiële gegevens van Stichting Greenpeace Nederland, statutair gevestigd op NDSM-Plein 32 te Amsterdam, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41198809.

Verslaggevingsperiode

De jaarrekening beslaat een verslaggevingsperiode van een jaar. Het boekjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het management van de stichting verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 Burgerlijk Wetboek vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen in de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap uitgeoefend kan worden of waarop invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen, worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de stichting en nauwe verwanten zijn verbonden partijen. Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan worden toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen en beleggingen die zonder beperkingen en zonder materieel risico van waardeverminderingen als gevolg van de transactie kunnen worden omgezet in geldmiddelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Fouterstel

In de jaarrekeningen van voorgaande jaren werden de meeste ontvangen reguliere donaties doorgeschoven naar de daaropvolgende maand. Dat kwam ook terug in de vermelding van de incasso van de donatie. In 2020 werd in het nieuwe CRM-systeem deze omschrijving van een machtiging gewijzigd. In de omschrijving werd vanaf dat moment de huidige maand vermeld, waardoor het doorschuiven van de baten naar de daaropvolgende maand geen financiële grondslag meer had. Om vergelijking met 2022 mogelijk te maken zijn de cijfers 2022 conform de tabel op pagina 64 aangepast.

Foutherstel

		1 januari 2022	Correctie	1 januari 2022 (nieuw)	31 december 2022	Correctie	31 december 2022 (nieuw)
Balans							
G	<i>Reserves en fondsen</i>						
G1	Bestemmingsreserves						
	Bestemmingsreserve Exploitatie volgend boekjaar	2.086	2.187	4.273	3.632	2.088	5.720
	Bestemmingsreserve Internationale bijdragen	1.667	934	2.601	-	892	892
J	<i>Kortlopende schulden</i>						
J1	Vooruitontvangen donaties	3.344	- 3.121	223	3.141	-2.980	161
Staat van baten en lasten							
G	Baten						
A1	Baten van particulieren						
A11	Donaties doorlopend				14.415	- 142	14.273
	Saldo van baten en lasten				- 1.403	- 142	-1.545

Transacties waarbij geen ruil van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 650 Fondsenwervende Organisaties.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen

ervan naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling ervan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen met zich meebrengt en de omvang van het bedrag ervan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten verantwoord wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verantwoord wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle (toekomstige) economische voordelen en alle risico's met

betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vreemde valuta

De jaarrekening is gepresenteerd in euro's, de functionele en presentatievaluta van de stichting. Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Niet-monetaire activa worden omgerekend tegen de wisselkoers op transactiedatum.

Leasing

Als de stichting optreedt als lessee in een operationele lease, wordt het leaseobject niet geactiveerd. Vergoedingen die worden ontvangen als stimulering voor het afsluiten van een overeenkomst, worden verwerkt als een vermindering van de leasekosten over de leaseperiode. Leasebetalingen en vergoedingen inzake operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht, tenzij een andere toerekeningssystematiek meer representatief is voor het patroon van de met het leaseobject te verkrijgen voordelen.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten beleggingen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, liquide middelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige overlopende passiva. Greenpeace Nederland maakt géén gebruik van afgeleide instrumenten (derivaten).

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. De grondslagen voor de waardering na eerste opname zijn hieronder per post vermeld.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de geschatte economische levensduur van 5 jaar (20% per jaar). Afschrijving start op het moment dat een actief beschikbaar is voor het beoogde gebruik en wordt beëindigd bij buitengebruikstelling of desinvestering.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs, volgens de lineaire methode, op basis van de economische levensduur. Bij vervoermiddelen hanteren we een restwaarde van 10% over de aanschafwaarde.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

- Verbouwingen : 10% en 20%
- (Duurzame) Inventaris : 10%, 20% en 33 1/3%
- Vervoermiddelen : 10%
- Hardware en software : 33 1/3% en 20%
- Intellectueel eigendom : 33 1/3%

Onderhoudsuitgaven worden enkel geactiveerd als die de levensduur van het actief verlengen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden in eerste instantie opgenomen tegen de reële waarde. Na de eerste verwerking worden ze opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid van vorderingen worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vorderingen. Bij de waardering van nalatenschappen wordt rekening gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik.

Effecten

De beleggingsportefeuille van Greenpeace Nederland bestaat uit ter beurse genoteerde aandelen. De beleggingsportefeuille is gebaseerd op een financieel statuut dat uitgaat van de missie. De aandelen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde

per balansdatum. Zowel de ongerealiseerde als de gerealiseerde waardemutaties worden verantwoord in de staat van baten en lasten en niet rechtstreeks ten gunste of ten laste van het vermogen gebracht.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas- en banktegoeden met een looptijd korter dan twaalf maanden. De liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde en staan, met uitzondering van gestelde bankgaranties en de middelen die worden beheerd voor de Klimaatcrisis Coalitie, ter vrije beschikking van de organisatie.

Reserves en fondsen

Greenpeace Nederland heeft de beschikking over reserves (continuïteitsreserve en de bestemmingsreserve) en bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve

Een continuïteitsreserve wordt gevormd voor de dekking van risico's op korte termijn en om zeker te stellen dat Greenpeace Nederland ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. Greenpeace Nederland volgt hierbij de de Handreiking Verantwoord Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland. Die handreiking geeft aan dat een risicoanalyse een goede grondslag is voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve.

Bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn de door het bestuur van Greenpeace Nederland voor een specifiek doel bestemde delen van de reserves.

Bestemmingsfondsen

Indien door derden aan (een deel van) de gedoneerde gelden een specifieke bestemming is gegeven, wordt het nog niet bestede deel daarvan aangemerkt als bestemmingsfonds. Bestemmingsfondsen onderscheiden zich van bestemmingsreserves doordat niet het bestuur, maar een derde partij een bestemming aan de middelen geeft.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- waarvan de hoogte betrouwbaar kan worden vastgesteld;
- en het waarschijnlijk is dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Pensioenen

De medewerkers van Greenpeace Nederland hebben een pensioenregeling die is ondergebracht bij BeFrank. Die pensioenregeling betreft een beschikbare premieregeling. Dat wil zeggen dat er maandelijks per medewerker een bedrag - afhankelijk van leeftijd en salaris - wordt afgedragen, waarmee een persoonlijk pensioenkapitaal wordt opgebouwd ten behoeve van een ouderdomspensioen.

De pensioenregeling wordt volgens de Pensioenwet gekarakteriseerd als premieovereenkomst. De uitvoeringsovereenkomst met de pensioenuitvoerder heeft een looptijd van vijf jaar. De afspraken zijn opgenomen in een uitvoeringsovereenkomst. Die resulteert in een beleggingsverzekering die voorziet in een pensioenkapitaal op de pensioendatum. Een andere belangrijke afspraak is dat de uitvoeringsovereenkomst voorziet in levenslang partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag, rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van de staat van baten en lasten

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vonden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden. Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten.

De baten en lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde grondslagen voor waardering en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Doorlopende donaties en incidentele giften

Baten uit doorlopende donaties en incidentele giften worden verantwoord zodra Greenpeace Nederland ze ontvangt. Jaardonaties vormen hierop een uitzondering, deze worden verwerkt in het jaar waarop ze betrekking hebben.

Giften

Giften zijn incidentele donaties en worden verantwoord op het moment dat Greenpeace Nederland ze ontvangt, hetgeen ook het moment van toekenning is.

Nalatenschappen en legaten

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik worden geactiveerd voor zover de vruchtgebruiker geen interings- of vervreemdingsbevoegdheid heeft op het bloot eigendom of het vermogen mag beleggen of herbeleggen. Nalatenschappen belast met vruchtgebruik die niet aan de activeringscriteria voldoen worden in de toelichting vermeld. Verantwoording hiervan vindt pas plaats in de staat van baten en lasten bij beëindiging van het vruchtgebruik of bij verkoop van het bloot eigendom. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden verwerkt als baten uit nalatenschappen in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen.

Periodieke schenkingen

Baten uit periodieke schenkingen worden verantwoord in het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Baten van loterijorganisaties en major donors

Baten van loterijorganisaties en major donors worden verantwoord in het jaar dat de bijdrage is toegekend, tenzij er een terugbetalingsverplichting bestaat bij het niet besteden van de bijdragen aan een geoormerkt doel. In dat geval worden de baten verantwoord op het moment dat de (verplichting tot) besteding van de bijdragen plaatsvindt.

Bestedingen

Bestedingen aan internationale activiteiten en nationale campagnes, alsmede aan communicatie en mobilisatie, worden als last verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop ze betrekking hebben.

De salarissen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin

de arbeidsprestaties zijn verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door de stichting.

Kostentoe rekening

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, bepaalt dat de kosten van de eigen organisatie gespecificeerd en verdeeld moeten worden naar bestemming.

Greenpeace Nederland wijst de directe en indirecte kosten toe aan de volgende hoofdgroepen: internationale of nationale campagnes, communicatie en mobilisatie, de werving van baten en beheer en administratie. Conform bijlage 3 van Richtlijn 650 zijn onze kosten gegroepeerd naar de verschillende kostencategorieën: subsidies en bijdragen, afdrachten, aankopen en verwervingen, uitbesteed werk, communicatiekosten, personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten, en afschrijving. Op basis van de verdeelsleutel van betaalde fte's worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Financiële baten en lasten

De gerealiseerde en ongerealiseerde beleggingsresultaten worden in het desbetreffende boekjaar opgenomen in de staat van baten en lasten. De rentebaten worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben. De met de beleggingen gemoeide kosten worden afzonderlijk verantwoord onder kosten beleggingen in de staat van baten en lasten.

Kengetallen

De richtlijn voor de jaarverslaggeving, Richtlijn 650, schrijft het vermelden van kengetallen voor, die hieronder nader worden toegelicht.

- Besteding van lasten aan de doelstelling: deze norm geeft weer welk percentage van de totale lasten aan de doelstelling is besteed.

Greenpeace Nederland voegt zelf toe:

- Wervingskosten: deze norm betreft het totaal van de bestedingen aan werving, te delen door het totaal van de baten.
- Kosten van beheer en organisatie: deze norm betreft het percentage dat de kosten voor beheer en administratie uitmaken van de totale lasten.

A Specificatie immateriële vaste activa		Alle bedragen zijn in duizenden euro's
Omschrijving	Immateriële vaste activa	
Afschrijvingspercentage	20%	
<i>Stand per 1 januari 2023</i>		
Aanschafwaarde	1.695	
Cumulatieve afschrijvingen	987	
Boekwaarde	708	
Mutaties		
bij: Investerings	120	
af: Desinvesteringen	-	
af: Afschrijvingen	241	
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-	
Saldo	- 121	
<i>Stand per 31 december 2023</i>		
Aanschafwaarde	1.815	
Cumulatieve afschrijvingen	1.228	
Boekwaarde	587	

De immateriële vaste activa betreffen sinds 2020 een investering voor nieuwe database-software waarin we supportergegevens registreren. De investering in 2023 betreft verdere implementatie en doorontwikkeling van die software. De immateriële vaste activa worden aangehouden in het kader van de bedrijfsvoering.

B Specificatie materiële vaste activa

	Verbouwing	Inventaris	Computer-hardware	Totaal materiële vaste activa t.b.v. bedrijfsvoering	Campagne-middelen	Vervoermiddelen	Totaal materiële vaste activa t.b.v. doelstelling	Totaal materiële vaste activa
Afschrijvingspercentage	10%	10% - 20%	33%		10% - 20%	10%		
<i>Stand per 1 januari 2023</i>								
Aanschafwaarde	3.046	407	714	4.167	56	360	416	4.583
Cumulatieve afschrijvingen	2.603	347	681	3.631	51	236	288	3.918
Boekwaarde	443	60	33	536	4	124	128	665
<i>Mutaties</i>								
bij: Investerings	39	-	145	184	-	-	-	184
af: Desinvesteringen	-	-	3	3	-	-	-	3
af: Afschrijvingen	302	26	58	386	2	31	32	418
bij: Cumulatieve afschrijving desinvesteringen	-	-	3	3	-	-	-	3
Saldo	- 263	- 26	87	- 202	- 2	- 31	- 32	- 273
<i>Stand per 31 december 2023</i>								
Aanschafwaarde	3.085	407	856	4.348	56	360	416	4.764
Cumulatieve afschrijvingen	2.905	373	736	4.014	53	267	320	4.333
Boekwaarde	180	34	120	334	3	93	96	431

De materiële vaste activa verdelen we naar activa ten behoeve van de bedrijfsvoering en activa ten behoeve van de doelstelling. Het overzicht geeft inzicht in de aanschaf (investerings) en de afschrijvingen in 2023.

De totale waarde van de materiële vaste activa nam in 2023 met € 0,2 miljoen af door reguliere afschrijvingen, minimale (vervangings)investerings en een investering in een IT-migratie ter waarde van € 0,1 miljoen.

D Vorderingen en overlopende activa

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2023	31 december 2022
D1	Debiteuren nalatenschappen	3.388	3.469
D2	Overige debiteuren	117	91
D3	Vorderingen op Greenpeace International	-	352
D4	Vorderingen op Greenpeace-organisaties wereldwijd	35	-
D5	Overige vorderingen en overlopende activa	2.535	2.710
D7	Vooruitbetaalde pensioenpremies	45	-
Totaal vorderingen		6.120	6.622

Mensen kunnen (een deel van) hun erfenis of een legaat nalaten aan Greenpeace Nederland. Op basis van informatie van de notaris over de te verwachten omvang waarden we nalatenschappen op de balans als vordering, tot het bedrag is overgemaakt. De debiteuren uit hoofde van nalatenschappen zijn in 2023 met € 0,1 miljoen afgenomen ten opzichte van 2022.

Onder de overige vorderingen en overlopende activa is de nog te ontvangen jaarbijdrage van de Nationale Postcode Loterij van € 2,25 miljoen verantwoord. Die bijdrage is formeel toegezegd in 2023 en is begin 2024 ontvangen. De overige vorderingen en overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde kosten.

E Effecten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		Marktwaaarde per 31 december 2023	Marktwaaarde per 31 december 2022	Vermogensmutatie	Mutatie % marktwaarde	Bruto rendementsbijdrage t.o.v. gemiddelde marktwaarde
E1	Aandelen					
	Triodos Groenfonds	110	105	4	4,3%	2,7%
	Overige beleggingen	2	2	0	10,0%	4,5%
Totaal		112	107	5	4,4%	2,8%

De aandelen in het Triodos Groenfonds worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling. Dit fonds belegt in groene projecten die de ontwikkeling en het behoud van natuur en milieu bevorderen. Ook heeft Greenpeace Nederland een minimaal aantal aandelen Shell, Unilever, Arcadis, Ahold Delhaize, AEGON en Nationale Nederlanden in bezit. Daardoor kunnen we aanwezig zijn bij de algemene aandeelhoudersvergaderingen om het milieubeleid van deze ondernemingen aan de orde te stellen. Alle aangehouden effecten zijn toegelaten tot de handel op de beurs.

F Liquide middelen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2023	31 december 2022
F1	Saldi op spaarrekeningen	3.927	5.026
F3	Saldi op rekeningen-courant	4.930	4.078
F4	Saldi in kas	5	5
Totaal liquide middelen		8.863	9.109

Om te kunnen voldoen aan betalingsverplichtingen op de korte termijn moet Greenpeace Nederland een deel van de middelen direct beschikbaar hebben. Deze middelen worden verantwoord op de balans onder 'Liquide middelen'. Hieronder vallen ook alle spaartegoeden met een looptijd korter dan een jaar. Behoudens een gestelde garantie voor de huur van het kantoorpand ter waarde van € 95.000 en de middelen die worden beheerd voor de Klimaatcrisis Coalitie (€ 98.000) zijn alle middelen direct opeisbaar. Sinds 2022 beheert Greenpeace Nederland de middelen van de Klimaatcrisis Coalitie, een coalitie van klimaatactivisten en ngo's die in 2023 de Mars voor Klimaat & Rechtvaardigheid organiseerde (zie hoofdstuk 4.5 van het jaarverslag).

Het treasurybeleid van Greenpeace Nederland is erop gericht de middelen onder te brengen bij banken die een consequent duurzaam en maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid voeren. Het saldo Spaartegoeden is ondergebracht bij ASN Bank en Triodos Bank. De verschuiving van spaartegoeden naar de rekeningen-courant is een momentopname. De rekeningen-courant worden gebruikt voor verschillende betalingsdoeleinden en het incasseren van donaties, voornamelijk via de Triodos Bank. De liquide middelen worden aangehouden voor de bedrijfsvoering.

G Reserves en fondsen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	G1 Reserves			G2 Fondsen	Totaal reserves en fondsen
	Continuïteits-reserve	Bestemmings-reserves	Totaal reserves	Fondsen	
Stand 1 januari 2023	4.164	10.822	14.986	78	15.064
Onttrekkingen	-	3.754	3.754	839	4.593
Toevoegingen	-	1.384	1.384	890	2.274
Eindstand 31 december 2023	4.164	8.452	12.616	129	12.745

Op de balans maakt Greenpeace Nederland onderscheid tussen reserves en fondsen. De verwerkingswijze is toegelicht in de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling. Het reservebeleid van Greenpeace Nederland is gericht op instandhouding van de continuïteitsreserve. Die reserve is ondergebracht in direct opeisbare liquide middelen.

De continuïteitsreserve is in 2023 gelijk gebleven en de bestemmingsreserves namen af met € 2,4 miljoen. In 2023 is € 0,8 miljoen uitgegeven aan internationale projecten die uit fondsen worden gefinancierd. Dat was met name mogelijk door ontvangen bijdragen aan deze fondsen van ongeveer gelijke hoogte.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is ter dekking van financiële risico's en om zeker te stellen dat de organisatie ook in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen. De grondslag voor de bepaling van de hoogte van de continuïteitsreserve is een risicoanalyse, inclusief de inschatting van de potentiële financiële consequenties van de geïdentificeerde risico's. Op basis van die risicoanalyse heeft er geen mutatie plaatsgevonden in de continuïteitsreserve. Die blijft daarom € 4,2 miljoen.

G1 Bestemmingsreserves							
Alle bedragen zijn in duizenden euro's							
Omschrijving	Exploitatie volgend boekjaar	Internationale bijdragen	Reserve nationale en internationale activiteiten	Innovatie Fondsenwerving	Reserve vruchtgebruik nalatenschappen	Projecten ter bescherming milieu	Totaal bestemmings- reserves
Stand 1 januari 2023	5.720	892	2.250	-	431	1.529	10.822
Onttrekkingen	3.071	-	-	-	383	300	3.754
Toevoegingen	-	213	-	900	-	271	1.384
Stand 31 december 2023	2.649	1.105	2.250	900	48	1.500	8.452

Zoals opgenomen in de begroting voor 2023 wordt het negatieve resultaat gefinancierd door de bestemmingsreserves. Eind 2023 bedroegen de bestemmingsreserves € 8,4 miljoen, € 2,4 miljoen lager dan de stand per januari 2023.

De reserve 'Exploitatie volgend boekjaar' is bestemd voor de reguliere exploitatie gedurende de volgende drie jaar. Deze bestemmingsreserve is gebruikt ter financiering van onder andere het negatieve resultaat van het huidige boekjaar, € 2,3 miljoen. Na verdeling van de andere bestemmingsreserves was de stand van de bestemmingsreserve 'Exploitatie volgend boekjaar' eind 2023 € 2,6 miljoen.

Aan de reserve 'Internationale bijdragen' is € 1,1 miljoen toegevoegd, als aanvulling op de begrote internationale bijdrage aan internationale campagnes op basis van overeenkomsten (funding agreements) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland.

Daarnaast wordt in 2023 de bestemmingsreserve Innovatie Fondsenwerving in het leven geroepen. Die bestemmingsreserve is bedoeld om te experimenteren met nieuwe manieren van fondsenwerving, met het doel om zo efficiënt mogelijke nieuwe inkomsten te genereren.

Met de bestemmingsreserve 'Projecten ter bescherming milieu' worden grotere campagnes gefinancierd die zijn gericht op het maken van zoveel mogelijk impact in een cruciale fase van de strijd tegen de klimaatcrisis en voor behoud van biodiversiteit. In 2023 hebben we met deze bestemmingsreserve € 0,3 miljoen aan campagneactiviteiten kunnen financieren. Daarnaast wordt de bestemmingsreserve aangevuld met € 0,3 miljoen, om ook in de nabije toekomst grotere campagnes te kunnen blijven financieren.

G2 Bestemmingsfondsen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Duurzame investeringen	Stralings-project	Climate Ambition	Noordzee	Totaal
Stand 1 januari 2023	23	47	- 2	10	78
Onttrekkingen	21	175	640	3	839
Toevoegingen	-	180	709	-	890
Eindstand 31 december 2023	2	52	67	7	129

Onder bestemmingsfondsen staan onze internationale en Europese projecten waarvan nog niet alle geormerkte giften per jaareinde zijn besteed. Binnen het bestemmingsfonds 'Duurzame investeringen' wordt in het komende jaar voor het laatst afgeschreven op de elektrische boot. De overige fondsen worden in en na 2024 besteed.

Het stralingsproject, waarbij een Greenpeace-team stralingsmetingen doet in onder andere Fukushima en Tsjernobyl, loopt al enkele jaren en wordt ook in 2024 voortgezet.

De Europese Climate Ambition-campagne heeft in 2022 een extra impuls gekregen met het grote project Fossil Free Revolution, dat door Greenpeace Nederland wordt aangestuurd. Dit project is, met veel succes, in 2023 doorgezet en loopt ook in 2024 door.

In 2020 zette Greenpeace haar handtekening onder het Noordzeeakkoord, dat de kwetsbare natuur in de Noordzee beschermt en de opwekking van duurzame windenergie zeker stelt. Wij dragen nog steeds bij aan het toezien op de correcte uitvoering van het akkoord.

H Voorzieningen

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	Personeelskosten	Juridische kosten	Totaal
Stand 1 januari 2023	2	3	5
Onttrekkingen	2	3	5
Toevoegingen	-	-	-
Eindstand 31 december 2023	0	-	0

De eerder getroffen voorzieningen zijn in 2023 gebruikt, waardoor er geen voorzieningen meer op de balans staan.

I Langlopende schulden

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2023	31 december 2022
I3	Borg onderhuur	8	8
Totaal langlopende schulden		8	8

De langlopende schulden bestaan uit een ontvangen borg van de onderhuurder van een deel van ons kantoor.

J Kortlopende schulden

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		31 december 2023	31 december 2022
J1	Vooruitontvangen donaties	65	161
J2	Schulden aan Belastingdienst	273	248
J3	Schulden aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	9	-
J4	Schulden aan Greenpeace International	665	-
J5	Crediteuren	1.114	692
J6	Schulden aan pensioenverzekeraar	-	2
J7	Overige schulden en overlopende passiva	1.234	1.031
Totaal kortlopende schulden		3.360	2.134

Kortlopende schulden hebben een looptijd van minder dan een jaar. We verantwoorden hier ook vooruitontvangen donaties voor het volgende boekjaar. Voorheen ontving Greenpeace Nederland de jaardonaties van financiële supporters voor het nieuwe boekjaar voor een groot deel al in december, hoewel ze zijn bedoeld voor onze activiteiten in het volgende jaar. Dat is niet meer het geval, waardoor de post vooruitontvangen donaties slechts bestaat uit ontvangen donaties die specifiek bedoeld zijn voor het jaar 2024.

De kortlopende schulden aan de Belastingdienst hebben betrekking op de af te dragen loonbelasting en omzetbelasting.

De schuld aan Greenpeace International betreft een rekening-courant. In 2022 ging het om een vordering, in 2023 betreft het een schuld van € 0,7 miljoen.

Bij de post Crediteuren staat het bedrag dat wij op de balansdatum nog aan onze leveranciers verschuldigd zijn. Conform ons financieel beleid worden facturen binnen vier weken na factuurdatum betaald.

J7 Overige schulden en overlopende passiva

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving	31 december 2023	31 december 2022
Nog te betalen vakantiegeld en -dagen	436	396
Nog te ontvangen facturen / te betalen bedragen	457	321
Nog te betalen projectbijdragen	45	90
Vooruitontvangen projectbijdragen	296	224
Totaal overige schulden en overlopende passiva	1.234	1.031

Eind 2023 staat er € 0,4 miljoen open aan nog te betalen vakantiegeld en openstaande vakantiedagen. De post 'Nog te ontvangen facturen' heeft deels betrekking op facturen die we in 2024 ontvangen, maar die betrekking hebben op 2023 (€ 0,4 miljoen). Het andere deel (€ 0,1 miljoen) is een gevolg van het Greenpeace Keuzebudget (zie het hoofdstuk bedrijfsvoering in het jaarverslag), dat wordt geïmplementeerd in 2024. Als gevolg daarvan komen opgebouwde sabbaticalrechten te vervallen. Medewerkers ontvangen een vergoeding ter compensatie. De nog te betalen projectbijdrage betreft een overeengekomen bijdrage van € 45.000 per jaar, voor drie jaar, aan de campagne tegen kernenergie van de ngo WISE. De vooruitontvangen projectbijdragen bestaan uit een bijdrage van voor de een in 2024 te voeren campagne van People vs Polluters (€ 0,1 miljoen), een bijdrage aan het Climate Justice Camp in Libanon (€ 0,1 miljoen) en een schuld aan de Klimaatcrisis Coalitie (€ 98.000).

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Op basis van eerder afgesloten contracten en afspraken kunnen situaties ontstaan waarbij we een verplichting zijn aangegaan die (nog) niet uit de administratie te herleiden is. Diezelfde situatie kan ontstaan wanneer wij de ontvangende partij zijn en er dus sprake is van rechten.

Huurverplichtingen

De huurverplichting voor het kantoor loopt tot mei 2024 en is in totaal € 171.000. Aan onderhuur is in 2024 nog een bedrag van € 35.000 te ontvangen. Vanaf mei 2024 zijn wij gehuisvest in een nieuw kantoor. Daar hebben we een contract voor 10 jaar, dat we eenzijdig met nog eens 5 jaar kunnen verlengen. In totaal is de aangegane huurverplichting € 2.485.000, tot en met 30 april 2034. Daarnaast heeft Greenpeace Nederland een eenmalige verplichting voor een bijdrage aan investeringskosten van het nieuwe kantoor ter hoogte van maximaal € 210.000. De huur van de Greenpeace-actieloods is recent verlengd en loopt tot januari 2025. De huurverplichting daarvan bedraagt in totaal € 102.000, inclusief btw.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen zijn begin 2024 met 5 jaar verlengd en betreffen een print- en een kopieercontract. Daarvan is de leaseverplichting € 16.000, voor 4 jaar, inclusief btw. Per balansdatum was de oude overeenkomst nog 1 maand geldig, met een leaseverplichting van € 610.

Overige aangegane verplichtingen

In 2024 zal Greenpeace Nederland € 6,5 miljoen bijdragen aan het werk van Greenpeace International, ter ondersteuning van internationale campagnes. Deze bijdrage is iets lager dan in 2023 (€ 6,6 miljoen). Daarnaast dragen we € 0,3 miljoen bij aan het werk van het Greenpeace-kantoor in Brussel, dat zich richt op EU-politiek.

Periodieke schenkingen

Greenpeace Nederland heeft per eindejaar contracten met periodieke schenkers met een totale waarde van € 1.208.000 per jaar. Hiervan zijn contracten met een jaarwaarde van € 1.111.000 voor onbepaalde tijd aangegaan.

Vruchtgebruik nalatenschappen

Nalatenschappen waarop een vruchtgebruik rust, met interingsbevoegdheid voor de vruchtgebruiker, worden als baten verantwoord in het jaar dat het vruchtgebruik eindigt. Greenpeace Nederland had eind 2023 een uitgesteld recht van € 334.000 (2022: € 371.000).

Bankgaranties

Ten behoeve van derden en uit hoofde van de normale bedrijfsvoering heeft Greenpeace Nederland bankgaranties afgegeven voor € 95.000 (2022: € 95.000).

Juridische geschillen, claims en procedures

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn er geen lopende procedures bekend die in de toekomst mogelijk een financiële impact kunnen hebben.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Kengetallen						
Omschrijving		Norm	2023 Realisatie	2022 Realisatie	2021 Realisatie	2021-2023 Gemiddelde
1	% besteed aan doelstellingen	70%	73,1%	76,9%	74,9%	74,9%
2	% wervingskosten	25%	26,2%	21,0%	19,5%	22,2%
3	% beheer en administratie	3% - 5%	3,0%	3,2%	5,6%	4,0%

We nemen in ons jaarverslag kengetallen op voor de bestedingen aan de doelstellingen en de kosten voor beheer en administratie (zie ook de grondslagen).

NB. De percentages kunnen niet worden opgeteld.

Deze kengetallen berekenen we als volgt:

1. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan de doelstellingen te delen door het totaal van de lasten.
2. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan werving te delen door het totaal van de baten.
3. Dit percentage wordt verkregen door het totaal van de bestedingen aan beheer en administratie te delen door de totale lasten.

We doen ons best om de verdeling van lasten naar kostensoort zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de werkelijkheid. Op basis van voortschrijdend inzicht hebben we in 2022 de verdeling van lasten naar activiteiten op enkele categorieën opnieuw tegen het licht gehouden en aangepast.

Daartoe worden, zoals in de grondslagen is aangegeven, vanaf 2022 lasten anders toegewezen aan activiteiten. Het gaat met name om lasten die eerder in zijn geheel werden toegewezen aan wervingskosten, terwijl veel activiteiten ook belangrijke campagne- en mobilisatiedoelstellingen hebben. Sinds 2022 worden deze verdeeld over de categorieën 'Nationale campagnes', 'Communicatie & mobilisatie' en 'Wervingskosten'.

Daarnaast waren er activiteiten onder de categorie 'Beheer en administratie' opgenomen die eigenlijk directe inspanningen betroffen voor onze doelstellingen en/of fondsenwerving. Vooral in die laatste categorie is dit duidelijk zichtbaar door de daling sinds 2021, van 5,6% naar 3,2% in 2022 en 3,0% in 2023.

Het percentage 'Besteed aan doelstellingen' is met 73,1% iets lager dan in 2022. Dit komt voornamelijk door een lagere afdracht aan internationale campagnes op basis van overeenkomsten (funding agreements) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland (- € 0,8 miljoen). Ook was er in 2023, anders dan in 2022, geen door de Nationale Postcode Loterij gefinancierd internationaal project (- € 0,5 miljoen). We zijn er trots op dat we er wederom in zijn geslaagd meer middelen aan ons campagnewerk te besteden dan de norm van 70%.

Het tweede percentage betreft de fondsenwervende investeringen. Daar waar het in de voorgaande jaren door onder andere de coronacrisis en inflatie niet lukte om de fondsenwervende investeringen te realiseren, is dat in 2023 overeenkomstig de begroting wel gelukt. Door de inflatie zijn de wervingskosten gestegen. Met 26,3% zaten we daarom in 2023 net boven de norm van 25%. Gemiddeld blijven we over de laatste 3 jaar met 22,3% wel ruim onder de norm.

Het derde percentage betreft de bestedingen aan beheer en administratie. Die liggen met 3,0% lager dan in 2022 en flink lager dan in 2021, met name doordat we de verdeling van lasten naar activiteiten anders zijn gaan inschatten. We denken ook in de toekomst binnen onze intern gestelde norm (3-5%) te kunnen blijven.

A Totale baten

De totale baten bedroegen in 2023 € 24,2 miljoen. We geven een toelichting op de verschillende baten.

A1 Baten van particulieren		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A11	Donaties doorlopend	14.417	14.465	14.273
A12	Incidentele giften	1.286	1.440	1.489
A13	Nalatenschappen	2.819	2.500	2.591
A14	Overige baten van particulieren	3	-	8
A15	Periodieke schenkingen	1.024	1.030	1.005
A1	Baten van particulieren	19.549	19.435	19.366

De totale baten van particulieren waren in 2023 ruim € 0,1 miljoen hoger dan begroot. Die stijging is vooral te danken aan de stijging van de baten uit nalatenschappen.

A11 Donaties doorlopend

De opbrengsten uit doorlopende donaties zijn gelijk aan 2022, ondanks dat het aantal structurele financiële supporters licht is gedaald, van 260.404 naar 257.511. Dat de opbrengsten toch zijn gestegen is te danken aan de hogere gemiddelde waarde van onze financiële supporters.

A12 Incidentele giften

De incidentele giften zijn € 0,2 miljoen lager dan zowel 2022 als de begroting.

A13 Nalatenschappen

De inkomsten uit nalatenschappen waren € 0,3 miljoen hoger dan begroot. gerealiseerd door enkele hogere nalatenschappen. Het aantal lopende dossiers was iets lager dan het vijfjaars gemiddelde 2018-2022 waarop de begroting is gebaseerd.

A15 Periodieke schenkingen

De baten uit periodieke schenkingen waren vrijwel gelijk aan die van 2022 en de begroting.

A2 Baten van loterijorganisaties

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A20	Nationale Postcode Loterij reguliere bijdrage	2.250	2.250	2.250
A21	Nationale Postcode Loterij extra projectbijdragen	22	100	615
A2	Baten van loterijorganisaties	2.272	2.350	2.865

In de voorgaande jaren ontving Greenpeace aanvullende bijdragen van de Nationale Postcode voor bijzondere projecten, zoals een internationale campagne tegen plasticvervuiling in 2022. In 2023 was er geen vergelijkbaar project, waardoor de totale baten van loterijorganisaties met € 0,6 miljoen daalden.

A3 Baten van verbonden organisaties

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A30	Baten van verbonden organisaties	1.174	1.170	1.228
A3	Baten van verbonden organisaties	1.174	1.170	1.228

De baten van verbonden organisaties betreffen bijdragen van andere Greenpeace-organisaties voor projecten waarover Greenpeace Nederland de leiding heeft. Die bijdragen zijn gedurende het jaar toegekend en waren hoger dan we hadden opgenomen in de begroting. Voor een groot deel gaat het om bijdragen aan Europese projecten zoals 'Fossil Free Revolution' (€ 0,6 miljoen) en 'Radiation Protection Advisory' (€ 0,2 miljoen).

A4 Baten van andere organisaties zonder winststreven

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A40	Major Donors organisaties	933	1.000	412
A4	Baten van andere organisaties zonder winststreven	933	1.000	412

De baten van andere organisaties zonder winststreven waren hoger dan in 2022, overeenkomstig de begroting. Naast ongeoormerkte donaties zijn hier ook grote donaties opgenomen voor ons werk tegen grote industriële vervuilers en de lopende campagne voor klimaatrechtvaardigheid voor Bonaire.

A5 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A50	Baten uit verhuur van kantoorruimte	102	90	84
A5	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	102	90	84

De baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten betreffen opbrengsten uit verhuur van een deel van de kantoorruimte.

A6 Overige baten

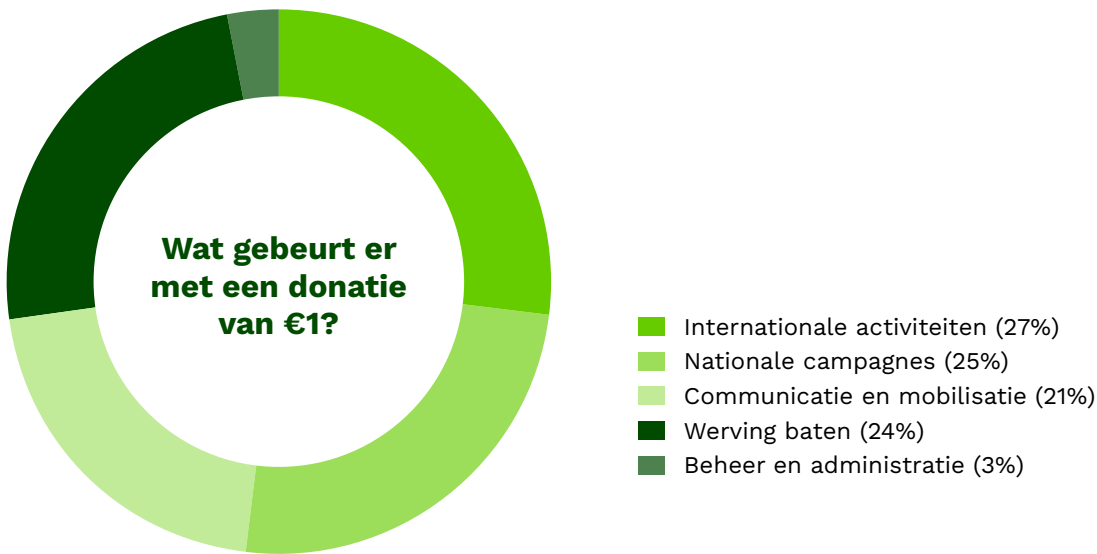
Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
A60	Overige baten	197	-	136
A6	Overige baten	197	-	136

Greenpeace Nederland beheert sinds 2022 de middelen van de Klimaatcrisis Coalitie. In 2023 is er € 0,2 miljoen besteed aan gezamenlijke activiteiten, zoals de Mars voor Klimaat & Rechtvaardigheid. In 2022 ging het om ruim € 0,1 miljoen.

Totale Lasten

In het onderstaande taartdiagram laten we zien hoe de lasten zijn verdeeld in procenten van de totale lasten. We geven een toelichting op de verschillende lasten.

B Besteed aan doelstellingen

We verdelen de uitgaven die Greenpeace Nederland in 2022 aan haar doelstellingen deed naar internationale activiteiten, nationale campagnes en communicatie en mobilisatie. Samen ging het om 73%. De wervingskosten en beheer en administratie maken de doelstelling mogelijk en waren in 2022 samen 27% van de lasten.

B1 Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving	2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie	
Steun aan Greenpeace-organisaties wereldwijd	6.633	6.578	7.432	
Bijdrage Europese ondersteuning	534	457	540	
B1 Internationale activiteiten	7.167	7.035	7.972	

Hoewel ook onze campagnes in Nederland vaak een sterk internationaal karakter hebben, besteedt Greenpeace Nederland een groot deel van haar inkomsten aan internationale activiteiten, daar waar die het meest nodig zijn. Dan gaat het onder andere over Greenpeace-werk in Afrika, Brazilië, de Verenigde Staten en Zuid-Azië, waar Greenpeace recentelijk een nieuw regiokantoor heeft opgezet. Voor de bijdragen worden jaarlijks overeenkomsten gesloten met Greenpeace International, die toezicht houdt op de uitvoering.

Greenpeace International heeft een eigen jaarverslag en jaarrekening, waarin ze haar inkomsten en uitgaven verantwoordt en de resultaten toelicht. Omdat het jaarverslag van Greenpeace International geconsolideerde cijfers bevat, verschijnt het altijd later dan ons eigen jaarverslag. De accountant die de jaarrekening van Greenpeace International controleert, heeft de afgelopen jaren steeds een goedkeurende verklaring afgegeven. Een toelichting op de organisatorische en financiële banden van Greenpeace Nederland met Greenpeace International staat in hoofdstuk 5 van het jaarverslag.

De bestedingen aan internationale activiteiten zijn voor 2023 als volgt te specificeren:

B1a Internationale activiteiten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's
Omschrijving		Totaal 2023
1	GP Africa	1.700
2	GP Brazil	2.422
3	GP USA	1.300
4	GP South Asia	1.200
5	GP Spain	7
6	GP Nordic	4
Totaal		6.633
Bijdrage Europese ondersteuning		
8	Politiek werk, Klimaat & Energie	534
Totaal		534
Totaal internationale activiteiten		7.167

Het grootste deel van de uitgaven voor internationale campagnes besteedt Greenpeace Nederland op basis van overeenkomsten (*funding agreements*) tussen Greenpeace International en Greenpeace Nederland. Daarin wordt ook vermeld dat de gehele afdracht van Greenpeace Nederland aan Greenpeace International wordt besteed aan het behalen van de doelstelling en dus niet aan de werving van fondsen, dan wel beheer of administratie. Op grond van overeenkomsten tussen Greenpeace International en de Greenpeace-organisaties in de regio's waar de campagnes worden gevoerd, krijgen we gedurende het jaar en per jaareinde inhoudelijke rapportages over de voortgang en resultaten.

De ondersteuning aan Greenpeace-campagnes wereldwijd is van groot belang, omdat de strijd voor de bescherming van bijvoorbeeld bossen en oceanen hoofdzakelijk buiten Nederland wordt gevoerd. Dit is een bewuste keuze en het gevolg van internationaal beleid, waarbij nog meer aandacht uitgaat naar plaatsen in de wereld waar Greenpeace meer verschil wil en kan maken.

De ondersteuning in Afrika is vooral gericht op het bewerkstelligen van systeemverandering, klimaatrechtvaardigheid en het creëren van een tegenmacht ter ondermijning van neokoloniale sociaaleconomische structuren en denkwijzen. De besteding in Brazilië heeft betrekking op het tegengaan van ontbossing en het creëren van beschermde gebieden. De Verenigde Staten worden ondersteund bij het opbouwen van een beweging die strijdt voor klimaatrechtvaardigheid. Het nieuwe Greenpeace-regiokantoor in Zuid-Azië richt zich op belangrijke milieu- en klimaatkwesities in de regio, met name in India.

De Europese ondersteuning betreft vooral politiek werk in Brussel, maar ook bijdragen aan campagnes zoals 'Fossil Free Revolution' en 'Radiation Protection Advice'.

Het bedrag dat we in 2023 voor internationale campagnes inzetten, kwam voort uit donaties die we in datzelfde jaar ontvingen.

B2 Nationale campagnes		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
B21	Klimaat en energie	2.564	2.463	3.043
B22	Bossen	876	630	537
B25	Duurzame landbouw	572	674	461
B27	Campagnecoördinatie en Actie	2.417	2.452	2.074
B28	Overige campagnes	131	252	649
B2	Nationale campagnes	6.560	6.471	6.765

Nationale campagnes voert Greenpeace Nederland in eigen beheer uit. Uiteraard hebben ook deze campagnes vaak een groot internationaal effect. Dat geldt zeker voor de in 2022 opgezette campagne op Bonaire die is gericht op klimaatrechtvaardigheid. In hoofdstuk 4 van het jaarverslag worden onze nationale campagnes uitgebreid toegelicht.

B3 Communicatie en mobilisatie		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
B31	Crossmedia	4.029	3.624	3.353
B32	Pers	468	511	507
B33	Supporter Care	453	491	442
B34	Educatie	91	115	116
B35	Community Development	631	563	520
B3	Mobilisatie	5.672	5.305	4.937

Communicatie over Greenpeace en het milieu en het mobiliseren van medestanders maken een wezenlijk onderdeel uit van onze doelstellingen. Daarom wordt hieraan een belangrijk deel van de inkomsten besteed. In de tabel ziet u hoe we onze uitgaven verdelen. In totaal besteedden we in 2023 ruim € 2 miljoen aan voorlichting. Die richt zich op het Nederlandse publiek, alsmede de politiek en streeft naar bewustwording en gedragsverandering omtrent natuur- en klimaatproblemen. Bij crossmedia gaat het onder andere om het maken en verzenden van e-mails, nieuwsbrieven, sociale media en andere vormen van communicatie, belangrijk om onze supporters op de hoogte te houden en aan te zetten tot bewustwording en gedragsverandering. Aan deze tactieken en kanalen is bijna 10% meer uitgegeven dan begroot.

C Wervingskosten

C1 Kosten fondsenwerving		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
C11	Werving nieuwe financiële supporters	5.046	5.019	3.874
C12	Behoud en upgrade financiële supporters	968	1.141	889
C13	Nalatenschappen	294	237	286
C14	Notariële akten	22	25	17
C15	Kosten acties derden (loterijen)	18	20	17
C1	Kosten eigen fondsenwerving	6.348	6.441	5.083

Aan het werven van baten zijn altijd kosten verbonden. Dat varieert van de administratieve kracht die ontvangen donaties registreert tot de teams die op straat, huis-aan-huis, online en telefonisch financiële supporters werven. De kosten voor de werving van baten waren in 2023 flink hoger dan het jaar daarvoor, maar bleven binnen de begroting. In 2022 konden we ons budget niet volledig uitgeven. Dat had met name te maken met personeelstekorten bij wervingbureaus.

C11 Werving nieuwe financiële supporters

De kosten voor de werving van nieuwe financiële supporters waren conform de begroting. In tegenstelling tot 2022 zijn de gewenste aantallen nieuwe financiële supporters wel gerealiseerd.

C12 Behoud en upgrade financiële supporters

Aan het behouden en upgraden van bestaande financiële supporters is € 0,1 miljoen meer uitgegeven dan in 2022, maar minder dan was begroot.

C13 Nalatenschappen

De investeringen in de werving van nalatenschappen waren in 2023 iets hoger dan begroot.

D Beheer en administratie

In overeenstemming met Richtlijn 650 nemen we een groot deel van onze overheadkosten op onder de post 'Beheer en administratie'.

D Beheer en administratie		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving		2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie
D1	Raad van toezicht en directie	145	277	201
D2	Bedrijfsvoering en financiën	658	729	628
D	Beheer en administratie	803	1.005	829

De bestedingen aan bovengenoemde organisatieonderdelen zijn in lijn met de aanbevelingen van Goede Doelen Nederland. De bedragen zijn inclusief personeelskosten en daar waar van toepassing ook inclusief kosten voor organisatie- en juridisch advies, werving en selectie, alsmede de doorbelasting van overhead. De kosten voor de raad van toezicht en de directie worden hieronder toegelicht. De kosten voor bedrijfsvoering zijn in 2023 gedaald ten opzichte van 2022.

D1 Raad van toezicht en directie

Onder 'Raad van toezicht en directie' vallen ook de onkostenvergoeding voor de raad van toezicht en de personeelskosten van de directie/het bestuur. Het bestuur en de leden van de raad van toezicht verrichten hun taken onbezoldigd en ontvangen geen vacatiegelden (aanwezigheidsvergoeding). Wel kunnen zij daadwerkelijk gemaakte onkosten declareren, zoals reis- of juridische kosten. In 2023 gaf de raad van toezicht van Greenpeace Nederland € 4.742 uit. De kosten voor de directie die toebedeeld worden aan Beheer en administratie bestaan voor het grootste deel uit salariskosten (€ 85.342). Dat is inclusief direct ondersteunend personeel, zoals een directieassistent, en exclusief doorbelaste kosten en overige ondersteuning (€ 51.525) en overige directiekosten (€ 2.533). Voor de directe bezoldiging van de directie verwijzen we naar de tabellen hieronder.

De raad van toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het bezoldigingsbeleid wordt periodiek geactualiseerd en is in 2020 door het CBF apart geaudit, met positief resultaat. De directiebeloning valt binnen de salarisschalen van Greenpeace Nederland. Bij de vaststelling volgt Greenpeace Nederland naast de eigen salarisschalen ook de Regeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland ten behoeve van besturen en raden van toezicht. De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

Op basis van de weging van de functiezwaarte bij Greenpeace is de zogenaamde Basis Score voor Directiefuncties (BSD) voor 2023 ingevuld. Dat resulteerde in een score van 465 punten. Op basis van de functiezwaarte voor een tweehoofdige collegiale directie komt de BSD-score op 405 en valt daarmee in salarisoniveau G. De toetsing van de basisscore aan de maximale relevante jaarinkomens - berekend naar de zogenoemde verantwoordelijkheidsradius - van de directieleden leidde in 2023 tot de volgende brutojaarinkomens: € 94.288 voor Andy Palmen en € 89.999 voor Marieke Vellekoop, op basis van 12 maanden.

Het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen, de pensioencompensatie en de overige beloningen op termijn bleven voor de directeurs binnen het in de regeling opgenomen maximumbedrag. Het brutodirecteurssalaris is minimaal 10% lager dan het salaris zou mogen zijn volgens de Beloningsregeling Directeuren, berekend naar verantwoordelijkheidsradius. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

De genoemde belastbare vergoedingen/bijtellings bestaan uit een tegemoetkoming in de kosten voor de ziektekostenverzekering en het verstrekken van een NS-Business Card. Aan de directeur/bestuurder zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt. De hoogte en samenstelling van de bezoldiging worden in de jaarrekening toegelicht in de toelichting op de staat van baten en lasten.

Bezoldiging directie 2023	
Naam	Dhr. A.M.M. Palmen
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	onbepaald
Uren	37,5
Percentage	100
Periode	1-1 t/m 31-12
Bezoldiging (EUR)	
Brutoloon/salaris	87
Vakantiegeld	7
Eindejaarsuitkering	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal bruto jaarinkomen	94
SV-lasten (werkgeversdeel)	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	13
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindigings dienstverband	-
Totaal 2023	107
Totaal 2022	99

Alle bedragen zijn in duizenden euro's	
Naam	Mevr. M.C. Vellekoop
Functie	Directeur
Dienstverband	
Aard	bepaald
Uren	37,5
Percentage	100
Periode	1-10 t/m 31-12
Bezoldiging (EUR)	
Brutoloon/salaris	21
Vakantiegeld	-
Eindejaarsuitkering	-
Variabel jaarinkomen	-
Totaal bruto jaarinkomen	21
SV-lasten (werkgeversdeel)	
Belastbare vergoedingen/bijtellings	-
Pensioenlasten (werkgeversdeel)	3
Overige beloningen op termijn	-
Uitkeringen beëindigings dienstverband	-
Totaal 2023	24
Totaal 2022	-

Personeelskosten

Specificatie van de personeelskosten		Alle bedragen zijn in duizenden euro's		
Omschrijving	2023 Realisatie	2023 Begroting	2022 Realisatie	
Lonen	5.138	4.871	4.797	
Sociale lasten	961	938	886	
Pensioenlasten	484	451	443	
Doorbelaste personeelskosten	- 67	-	- 16	
Overige personeelskosten	201	159	114	
Extern personeel	1.522	479	1.395	
Personeelskosten	8.239	6.897	7.619	

In de staat van baten en lasten verdelen we de personeelslasten over de verschillende bestedingscategorieën. Greenpeace Nederland heeft een volledig duurzame pensioenregeling. Onder de overige personeelskosten staan onder meer de kosten van de NS-Business Card die alle personeelsleden krijgen. Ook administreren we hier als negatieve kosten de tegemoetkomingen van het UWV voor zwangerschapsverlof en ziekingelden. Doorbelaste personeelskosten zijn de doorbelaste overheadkosten van medewerkers van Greenpeace Nederland die zijn gedetacheerd bij andere Greenpeace-kantoren.

De totale personeelskosten zijn in 2023 toegenomen ten opzichte van 2022 en met € 1,3 miljoen flink hoger dan de begroting. Dit ligt met name aan niet-begrote inhuur voor internationale projecten (€ 0,7 miljoen) en vervanging door verzuim (€ 0,2 miljoen). Ook zijn de loonkosten toegenomen, door niet-begrote formatieplekken voor onder andere een internationaal project dat werkt aan meer diversiteit en inclusie (JEDIS) en de Klimaatcrisis Coalitie. Beide projecten worden gefinancierd met externe middelen. De individuele lonen zijn in 2023 gegroeid binnen de salarisschalen. Daarnaast is er een eenmalige vergoeding aan het personeel opgenomen, ter compensatie van opgebouwde sabbaticalrechten. In 2023 heeft er geen indexatie plaatsgevonden voor inflatie.

Salarisschalen 2023

Hieronder staan de brutomaandsalarissen van 2023 op een rij. Deze zijn conform gangbare salarissen in de goeddoelensector. Ze zijn ingedeeld in vijftien functiegroepen/salarisschalen, waarbij alle functies in deze schalen passen, en gaan uit van een aanstelling voor 37,5 uur per week (fulltime). Achter elke schaal staat een minimum- en een maximumsalaris, waarbinnen de betreffende functie wordt gewaardeerd, en een aantal voorbeeldfuncties. Daarnaast ontvangen alle medewerkers 8,33% vakantiegeld. De laatste schaal 'Directie' is het salarisoniveau G van de beloningsregeling directeuren, minus minimaal 10%.

Loonstructuur 2023			
Schaal	Minimum per maand	Maximum per maand	Voorbeeldfunctie
1	€ 1.938	€ 2.247	
2	€ 2.043	€ 2.396	
3	€ 2.274	€ 2.698	
4	€ 2.539	€ 3.046	Assistent A
5	€ 2.712	€ 3.293	Assistent B
6	€ 2.901	€ 3.565	Beheerder B / Financieel adviseur A
7	€ 3.153	€ 3.920	Kwaliteitsadviseur A / Assistent C / Fondsenwerver A
8	€ 3.322	€ 4.181	Crossmedia mobiliser B / Persvoorlichter A
9	€ 3.474	€ 4.425	Campaigner A / Beheerder C
10	€ 3.640	€ 4.696	Actiecoördinator C / Campaigner B / Personeelsadviseur C / Mobilisatiestrateg B
11	€ 3.831	€ 5.002	Fondsenwerver C / Financieel adviseur C / Mobilisatiestrateg C
12	€ 4.045	€ 5.350	Campaigner C
13	€ 4.250	€ 5.695	Afdelingshoofd
Directie		€ 7.771	Directielid

Formatie- en bezettingsoverzicht

In het onderstaande overzicht is het gemiddeld aantal medewerkers gedurende het boekjaar weergegeven, per organisatorische afdeling, omgerekend in volledige arbeidsplaatsen (fte's). Daarnaast staan de bijbehorende kosten. Het organisatieschema van Greenpeace Nederland staat in het jaarverslag in het hoofdstuk Bedrijfsvoering.

Fte-overzicht						
Alle bedragen zijn in duizenden euro's						
	Realisatie 2023		Begroting 2023		Realisatie 2022	
	FTE's	kosten	FTE's	kosten	FTE's	kosten
Directie	2,1	208	2,7	284	2,8	286
Werving overig	10,4	815	12,1	940	10,7	856
Coördinatie fondsenwerving	1,6	158	1,7	131	1,7	156
Fondsenwerving	11,9	973	13,8	1.071	12,4	1.012
Facilitair en ICT	6,7	452	6,8	389	6,7	410
Financiën	2,9	220	3,2	231	3,2	237
Personeel en organisatie	3,4	261	3,1	235	2,5	209
Coördinatie bedrijfsvoering	2,1	415	1,9	144	1,6	138
Bedrijfsvoering	15,1	1.348	14,9	999	13,9	994
Database	4,3	327,4	4,3	315	4,0	315
Mobilisatie en crossmedia	14,3	1052,8	14,0	1.026	12,3	903
Coördinatie en redactie	4,3	381,0	4,2	291	2,9	208
Supporter engagement	22,9	1.761	22,5	1.632	19,2	1.426
Bossen en duurzame landbouw	4,1	360,2	5,6	451	4,8	414
Coördinatie, pers, educatie en actie	8,1	656,9	8,7	624	8,3	650
Klimaat & biodiversiteit	12,2	1.017	14,3	1.076	13,1	1.064
Campagnes Klimaat & Energie	6,7	590,1	8,2	625	8,8	730
Coördinatie, pers, actie en educatie	10,6	804,7	9,7	682	9,2	712
Klimaat & energie	17,3	1.395	17,9	1.306	18,0	1.441
Greenpeace Nederland	81,6	6.701	86,1	6.367	79,4	6.224

In 2022 heeft er een herinrichting plaatsgevonden bij Greenpeace Nederland. Zo is de afdeling First Engagement komen te vervallen. Die is hoofdzakelijk opgegaan in de afdeling supporter engagement (voorheen insights & communication). Dit is de voornaamste reden van de lichte afwijkingen tussen de onderverdeelde fte's en de bijbehorende kosten van 2023 ten opzichte van 2022.

F Saldo financiële baten en lasten

Alle bedragen zijn in duizenden euro's

Omschrijving		Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
F1	Financiële baten	4	-	2
F2	Financiële lasten	-	20	52
F	Saldo financiële baten en lasten	4	- 20	- 50

Het saldo van de financiële baten en lasten in 2023 vooral uit het rendement van beleggingen in Groenfonds.

Kostenverdeelstaat

In de kostenverdeelstaat worden de directe en indirecte kosten toegewezen op basis van het aantal medewerkers dat direct werkt aan de nationale of internationale campagnes, aan communicatie en mobilisatie, aan de werving van baten of beheer en administratie.

Conform bijlage III van Richtlijn 650 hebben we onze kosten gegroepeerd in negen clusters. Op basis van de verdeelsleutel worden deze kosten verdeeld over de hoofdgroepen van de staat van baten en lasten.

Kostenverdeelstaat

Omschrijving	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022	
	Internationale campagnes	Nationale campagnes	Communicatie en mobilisatie						
1	Verstreckte (project)subsidies en (project)bijdragen	-	13	-	-	13	475	635	
2	Afdrachten aan verbonden (internationale) organisaties	7.070	-	-	-	7.071	7.120	7.910	
3	Aankopen en verwervingen	-	105	55	9	172	9	157	
4	Uitbesteed werk	26	2.052	1.399	4.145	7.848	8.883	6.527	
5	Publiciteit en communicatie	-	491	276	360	1.135	818	967	
6	Personeelskosten	71	3.269	2.994	1.454	8.239	6.897	7.619	
7	Huisvestingskosten	-	238	325	144	750	784	714	
8	Kantoor en algemene kosten	-	183	337	110	662	668	447	
9	Afschrijving en rente	-	209	286	126	660	623	610	
Totaal		7.167	6.560	5.672	6.348	803	26.550	26.277	25.586

De indirecte kosten zijn kosten voor personeelszaken (inclusief de ondernemingsraad), huisvesting, ICT, coördinatie bedrijfsvoering en facilitaire zaken.

Ondertekening

Amsterdam, 10 april 2024

Marcel Lebon
Voorzitter

René Hampsink
Secretaris

Andy Palmen
Directeur/Bestuurder

Marieke Vellekoop
Directeur/Bestuurder

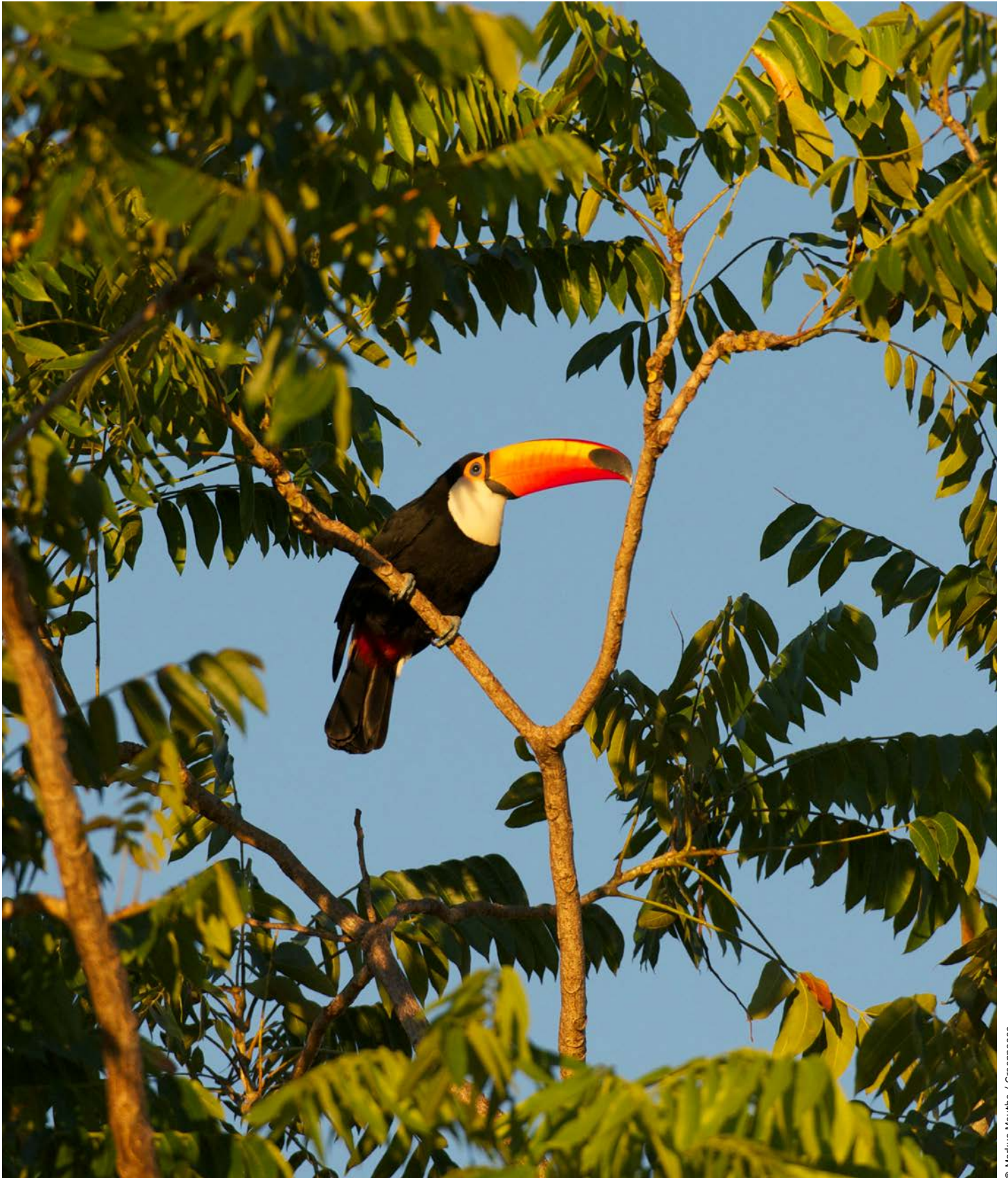
Lucille Hegger
Lid raad van toezicht

Alies ter Kuile
Lid raad van toezicht

Marianne Thieme
Lid raad van toezicht

Menno Harkema
Lid raad van toezicht

Rozemarijn Koopmans
Lid raad van toezicht

© Markus Mauthe / Greenpeace

OVERIGE GEGEVENS

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van Stichting Greenpeace Nederland

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Stichting Greenpeace Nederland te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van de reserves en fondsen van Stichting Greenpeace Nederland per 31 december 2023 en van het saldo van baten en lasten over 2023 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Greenpeace Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies

zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 10 april 2024

Mazars N.V.

drs. D.D. Plouvier RA

Samenstelling van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft naast de gebruikelijke functies van voorzitter en secretaris drie leden die deel uitmaken van de auditcommissie van Greenpeace Nederland, één lid dat deel uitmaakt van de trustees van Greenpeace International en twee leden die deel uitmaken van de remuneratiecommissie.

De onbezoldigde raad van toezicht van Greenpeace Nederland wordt gevormd door:

Marcel Lebon, voorzitter met ingang van februari 2023

- Lid van de raad van toezicht sinds maart 2017 en voorzitter van de auditcommissie van maart 2017 tot februari 2023, lid van de remuneratiecommissie sinds januari 2023.
- Trustee van Greenpeace International Council sinds februari 2023.
- Beroep: zelfstandig adviseur op het gebied van strategieontwikkeling, financiën en personeelsbeleid.
- Nevenfuncties: mede-eigenaar van de Moving Gallery in Utrecht; voorzitter van de Raad van Commissarissen van Danone Baby and Medical Nutrition Nederland BV.

René Hampsink, secretaris

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds januari 2018, secretaris van de raad van toezicht sinds juni 2019.
- Beroep: advocaat arbeids- en medezeggenschapsrecht bij Hampsink Advocatuur te Utrecht.
- Nevenfuncties: mede-eigenaar en directeur van GreenEagle, Turkana Venture I, Turkana Venture II en Turkana Venture III (vier investeringsmaatschappijen in duurzame energie); redacteur bij het vaktijdschrift ArbeidsRecht van Wolters Kluwer.

Lucille Hegger

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de remuneratiecommissie sinds september 2017.
- Beroep: onafhankelijk consultant op het gebied van marketing, communicatie en innovatie.
- Nevenfuncties: bestuurslid Stichting Promotie & Publiciteit Kinderfilosofie.

Alies ter Kuile

- Lid van de raad van toezicht en lid van de auditcommissie sinds de zomer van 2019
- Beroep: mede-eigenaar en algemeen directeur van Fashion Cloud, een online platform voor de mode-industrie.
- Nevenfuncties: bestuurslid curatorium Teldersstichting.

Marianne Thieme

- Lid van de raad van toezicht sinds september 2022.
- Beroep: consultant verduurzaming bij Strategiemakers, publicist, public speaker en activist.
- Nevenfuncties: met ingang van januari 2024 voorzitter van Buzz Women.

Menno Harkema

- Lid van de raad van toezicht en voorzitter van de auditcommissie met ingang van februari 2023.
- Beroep: lid van de Raad van Bestuur CZ (ad interim).
- Nevenfuncties: penningmeester en oprichter stichting Mashujaa wa Kesho, een organisatie die studenten in Afrika financieel ondersteunt, lid Board Audit Committee van Greenpeace International.

Rozemarijn Koopmans

- Lid van de raad van toezicht met ingang van december 2023.
- Beroep: managing director & mede-oprichter van Multitude, creative agency for changemakers.
- Nevenfuncties: gastlector Hogeschool van Amsterdam, jurylid Coolest Dutch Brands, auteur Marketingfacts.

Samenstelling bestuur

Sinds 1 oktober 2023 bestaat het bestuur van Greenpeace Nederland weer uit 2 personen.

Andy Palmen

- Directeur-bestuurder Greenpeace Nederland, sinds juli 2021.
- Nevenfuncties: voorzitter Groene 11, het samenwerkingsverband voor public affairs van verschillende natuur- en milieuorganisaties.

Marieke Vellekoop

- Directeur-bestuurder Greenpeace Nederland, sinds oktober 2023.
- Nevenfuncties: geen.

GREENPEACE

Greenpeace is een onafhankelijke, internationaal opererende milieuorganisatie die zich inzet voor een groene, vreedzame planeet. We zijn mensen met een missie. Met en namens miljoenen wereldverbeteraars gaan we de confrontatie aan met grote bedrijven en overheden. Samen hebben we de kracht, kennis en het lef om grote milieuproblemen bij de wortels aan te pakken. Samen maken we het verschil.

© 2024 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

0800 422 33 44

info@greenpeace.nl

www.greenpeace.nl

KvKnummer: 41198809

Dit jaarverslag is ook online beschikbaar via
greenpeace.org/nl/tag/jaarverslag

Redactie: Leon Varitimos

Opmaak: Babette Hilhorst

Foto cover: © Rasmus Törnqvist / Greenpeace